

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Knafljova ulica 5
Uredništvo „Domovine“, Knafljova ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrtletno 6 Din, polletno 18 Din, celoletno 36 Din; za inozemstvo razen Amerike: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din, Amerika letno 1 dolar. — Račun poštna karnalica, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

Grozne številke o pitju alkoholnih pijač v naši državi

Če pregledujemo uradni izkaz, koliko se je popilo v lanskem letu v naši državi alkoholnih pijač, se nam številke, ki plešejo pred nami, skoro ne vidijo verjetne. Zopet in zopet jih motrimo, da vidimo, če se morda ne motimo. Po uradnem izkazu

se je popilo v l. 1928. za skoro 8 milijard dinarjev raznih alkoholnih pijač:

torej mnogo več, kakor kroži v prometu denarja. Popilo se je: vin aza 3,6 milijarde, piva za 1 milijardo, žganja za 1,2 milijarde in likerjev za okrog 2 milijardi dinarjev, to je skupno za 7,8 milijarde, oziroma okroglo za 8 milijard dinarjev. Ves ta denar se je pognal skozi grlo.

namesto da bi se uporabil v gospodarske, prosvetne in druge koristne namene.

Da se je popilo še več, kakor pokazuje in ceni uradna statistika, je, seveda, tudi izven dvoma. Tudi najvnetejši protialkoholik ne bi imel ničesar proti temu, če bi statistika pokazovala le male številke, saj se pri nas pridelujejo velike količine vina in zmernega uživanja alkoholnih pijač pač ni treba grajati.

Ni pa samo škoda denarja, ki se zavrže za prekomerno popivanje.

nego trpita zaradi alkohola tudi ljudsko zdravje in ljudska morala.

Nešteto naših zločinov se zgodi v pijanstvu. Porotne obravnave v Sloveniji nam pokazujejo, da so pretepi in uboiji skoro vedno posledica pijanstva. Škoda mladega človeka, ki ga uničuje alkohol, škoda žrtev, ki padejo v besu alkohola. Strašna je pokvarjenost, ki jo rodi alkohol, in strašne so razmere v družinah, kjer sta mož in po vrhu morda še žena pijanca. Zločin je, ako z alkoholom uničuješ samega sebe, toda

še hujši zločinci so pijanci starši, ki rode slabotne in duševno zaostale otroke.

Ako sta oče in mati huda pijanca ne moreta imeti normalnih otrok. Ako je morda otrok alkoholikov na videz zdrav, je gotovo duševno omejen ali celo pravi bebec, pa tudi njegovo zdravje se kmalu izkaže za varljivo. Med slovenskim ljudstvom se pogostokrat čuje nevedno gobezdanje, da moraš «feist pit», če hočeš biti zdrav. Ker taki ljudje ne mislijo mnogo naprej, se ta vera, temelječa na nepoučenosti, ne da izrebiti niti pri tako zvanih izobražencih, ki vsaj pri nas v Sloveniji v enakem odstotku kakor preprosti ljudje žro alkohol.

Če bi se denar, ki se zavrže po nepotrebem v alkohol, prahrnil in uporabil za gospodarske namene.

koliko večje bi bilo blagostanje v naši državi.

Bilo bi pa blagostanje večje tudi zaradi večje delovnosti. Pomislimo samo, koliko časa izgube pijanci in koliko večja bi bila delovna sposobnost onih, ki si kvarijo zdravje z alkoholom. Če bi preračunali izgubo časa, izgubo delovne sposobnosti in zdravja, delovno manjvrednost potomcev alkoholiških staršev ter vse, kar je v zvezi z alkoholizmom, bi prišli do ogromnih vsot. Morda se ne bi zmotili, če bi trdili, da je zaradi alkohola skupno uničene letno v državi za 15 milijard dinarjev energije.

Smrt velikega jugoslovenskega vojskovodje

V Čačku v Srbiji, kjer je imel malo posestve, je preminul v soboto 27. aprila vojvoda Stepa Stepanović, poveljnik II. srbske armade, ki je premagala avstrijsko vojsko na Ceru. Po vojni je bil Stepanović nekaj časa armadni poveljnik v Sarajevu, pozneje pa se je umaknil v zasebno življenje v svojo skromno hišico v Čačku.

Pokojnik je bil sin preprostega kmetovalca, rojen 1856. v Kumodražu, ter se je s svojo spo-

Ni čudno, da se ves svet bori proti alkoholu. Zato morajo tudi pametni, trezni ljudje v Jugoslaviji napraviti vse,

da se omeji alkohol.

Naše prosvetne in druge organizacije naj snujejo treznostne odseke in pripravljajo naj nazorna predavanja s slikami, da se pokaže nevednim ljudem, kako strašno učinkuje na človeško telo prekomerno uživanje alkohola. V Sloveniji bi se morala popolnoma izrebiti zlasti šmarnica, katere še posebno strupeni alkohol naravnost razkraja človeka. Če se bodo pri nas le zmerno zavživale alkoholne pijače, bo šlo manj posestev na boben, bo manj pretepev in pobojev, bo manj jetike in spolnih bolezni, bo več pametnih ljudi in vprašanje prenapolnjenja norišnice bo rešeno.

sobnostjo dvignil do tako visokega mesta. Bil je poleg kralja Petra, vojvode Putnika in vojvode Mišiča četrti veliki sodrujnik pri osvobodovanju Jugoslovenov. Smrt uglednega, zaslužnega in priljubljenega vojskovodje je izzvala po vsej državi globoko žalost. Njegov pogreb se je vršil ob ogromni udeležbi hvaležnega jugoslovenskega naroda.

Vojvodi Stepanoviću večna slava!

Slaba kalivost pri krompirju in pri koruzi

Od raznih strani se slišijo priobče, da ne kaže krompir potrebno kalivosti in ravnetako tudi koruza ne. K sreči so pa te tožbe omejevale le na gotove kraje in gospodarstva.

Krompir je letos marsikje zamrznil zaradi prehude zime. Na ta način ga je šlo veliko k nič, tako da trpijo prizadeti gospodarji veliko škodo. Kar je pa ostalo krompirja dobrega, tudi ta ni ves dober. Pozna se to na okusu, pa tudi na letošnji kalivosti. Krompir poganja rone in bolj slabe kali. Nekatera očesa pa sploh ne ganejo in so vobče bolj slabotna. To je za prizadete občutna škoda, ki utegne imeti na njivah še hujše posledice, če se ves ta pojava ne obrne na boljše. Vzrok tiči najbrž v tem, da je krompir lanske jesen slabo dozorel in ga je letošnja zima kvatila.

K vsem tem pojavom se pridružuje sedaj pa še slabo, mrzlo in mokro vreme. Kdor še ni sadil krompirja, ni dosedaj še nič zamudil, kajti krompir hoče gorko in rahlo zemljo za saditev, da se nam hitreje in bolj uspešno razvije. Letos bo kazalo, da mu pomagamo tudi z umetnim gnojenjem. Če smo gnojili s hlevskim gnojem, mu kaže dodati tudi nekoliko kalijeve soli, na 1 ha 200 kg ali na mernik posetve 20 kg. Če bi nam krompir pozneje, ko že ozeleni, razdeval slabo ali šibko rast, mu lahko pomagamo še s žilskim solitrom, ki ga povrh raztrosimo, v tej količini kakor kalijevo sol.

Kdor še ni sadil krompirja, naj skuša saj deloma seme premeniti, če ga more še dobiti iz zanesljivih rok. Naš beli krompir «onejidovec», ki ga imamo še iz starejše dobe, je še zmeraj dober, če ga skrbno gojimo in v presledkih menjavamo.

Do sedaj še nimamo priznane boljšega nadomestka.

Tudi koruza je letos prizadeta in nam slabše kali, toča le v posameznih primerih, kakor se glase poročila iz raznih krajev. Ponekod je tudi docela nekaliva. Zato je potrebno, da se vsak gospodar najprej sam prepriča s preprostim kalilnim poskusom, ali je koruza kaliva ali ne. Kjer je koruza bolj slabo kaliva, jo je treba bolj gosto sejati, kjer pa ostaja nekaliva, je treba seme premeniti. Slabi kalivosti koruze je kriva slaba dozorelost, kajti mraz ji ni nikjer škodoval, če je popolnoma dozorela. To nam izpričujejo uspehi s kalilnimi poskusi doma in drugod.

Politični pregled

V času, ko so se razmere med Jugoslavijo in Bolgarsko že znatno zboljšale, sta se znašla dva Zagrebčana, dr. Pavelić in Perčec, ki sta šla v Sofijo

ter skusila skaliti odnošaje med Jugoslavijo in Bolgarsko.

Ta izdajniški čin obeh mož obsoja ves jugoslovenski narod. Poset dr. Pavelića in Perčeca v Sofiji je provzročil demonstracije proti Jugoslaviji, zaradi česar je naša vlada protestirala pri bolgarski vladi. Kakor vse kaže, trezni Bolgari obsojajo to nesmiselno početje in so je tudi

bolgarska vlada opravičila.

Bolgarska vlada obžaluje te dogodke in zagotavlja, da bo v bodoče preprečila takšne akcije, ki ne morejo nikomur koristiti, pač pa škodujejo

upostavljanju prijateljskih sosednih odnošajev med obema slovanskima državama. Paveličevo početje obsojajo tudi v bratski Češkoslovaški, kjer se mnogo trudijo, da bi prišlo enkrat do mirnega sožitja med Jugoslovenci in Bolgari.

V Zenevi se vrše te dni

razorožitvena poga'anja

med zastopniki raznih držav. Gre za to, da bi se omejilo oboroževanje na suhem, na morju in v zraku. Pravega uspeha od teh posvetovanj pač še ni pričakovati, ker je premalo odkritosrčnosti med posameznimi državami.

DOPISI

GORNJI LOGATEC. Smrtna kosa je ugrabila bivšo dolgoletno županjo gospo Ivano Lenassijevo. B'agi pokojnici, ki je bila članica raznih nacionalnih društev, blag spomin! Malo pred njo je umrla gospa Kogojeva, podomače Žibršanova. Bila je zelo naobrazna. Njen pokojni mož je bil svoj čas eden prvih posestnikov in trgovcev v občini. Danes je vse njegovo veliko imetje v tujih rokah. Naj v miru počivata! — Davčna uprava se je preselila v Dol. Logatec, in sicer v občinsko hišo. — V prostore bivšega davčnega okrajnega oblastva se vseli notarska pisarna. V občinsko zvezo je bil sprejet na zadnji občinski seji gosp. Ignacij Leskovec, železničar v Gor. vasi, doslej pristojen v Rovte. Obč. odbor je pooblastil gosp. župana, naj da napraviti načrte za nov železobetonski most na projektirani novi cesti v Gorenjo vas. — «Nebesa na zemlji» so napolnila v nedeljo dokaj prostorno dvorano Sokolskega doma, da je zmanjkalo sedežev. Smeha in ploskanja je bilo v izobilju. Lepa udeležba je vplivala tudi na igralec, ki so bili zato prav dobro razpoloženi. Dragega gosta iz Hotederšice si želimo še večkrat videti na našem odru.

POLJANE. (V spomin Janeza Šubica ob 40-letnici njegove smrti.) V četrtek na sv. Marija dan je minulo 40 let, ko je umrl v Kaiserslauternu naš rojak Janez Šubic. Spodobni se, da se ga spominjamo ob tej priliki, saj je ostal vse življenje, četudi večinoma na tujem, pristen Poljanec. Umrl je v najlepši moški dobi 39 let. Po njem kot umetniku slikarju je zaslovela naša Poljanska dolina daleč naokrog. Njegove slike dičijo tudi mnogo naših cerkva. Četudi je videl dokaj tujega

sveta, morda lepšega od domačega, vendar mu je bila domovina čez vse ljuba. Ta kraj je neizmerno ljubil. V ta kraj, posebno v svojo rojstno vas Poljane ga je vedno vleklo srce iz tujine. Zadnjikrat je bil doma na počitnicah čez poletje 1888. leta. Težko je bilo tedaj slovo. Odšel je in ni se vrnil več. Malo nas je že, ki smo ga poznali in preživeli žnjim marsikatero veselo uro. Prav je prišel do dobre službe, pa mu je smrt presekal vse nade. Rojen naš umetnik Janez ni bil v tej Stefanovi hiši, kakor tudi ne brat Jurij, ampak sta bila oba rojena še v stari hiši, ki je stala prav na tem mestu in se ji je reklo pri Maharjevih. Te skromne vrstice naj bodo v spomin našemu slavnemu rojaku Janezu Šubicu.

SVIBNO PRI RADEČAH. Svetovna vojna je zahtevala iz naše župnije 32 žrtev — fantov in družinskih očetov. Da se počasti spomin na nje, se je sestavil odbor, ki je v par letih zbral prostovoljne prispevke in postavil primeren spomenik. V pet metrov visoki betonirani piramidi je vzdignjena plošča z vsemi imeni padlih vojakov. Ta spomenik je sad dela in požrtvovalnosti vse fare, kajti brez izjeme vsi so se združili v skupnem delu in proslavili s tem spomenikom velike žrtve padlih junakov-vojakov. Čeprav je vsakdo prispeval po svoji moči, vendar so stroški za postavitev spomenika narasli, da se je moral odbor zadolžiti. Da bo odboru mogoče kriti stroške, bo na dan odkritja na šolskem odru igra v korist spomeniku. Odkritje spomenika bo 12. maja dopoldne. Odbor že sedaj tem potom vljudno vabi okoličane k odkritju.

RAČNA. Od 15. na 16. aprila je pri nas zapalo zopet precej snega. — Sveti Jurij je bil drugikrat skoro vedno zelen, letos pa je bil še čisto zimski. — Krompirja in drugega tudi še nismo posadili. Druga leta je v tem času pomladno delo bilo že pretežno dovršeno.

SV. LOVRENC NA POHORJU. Članom Vodnikove družbe sporočam, da sem zaradi odhoda oddal poverjenišvo gospodu Joško Lamprehtu. Cenjenim članom se iskreno zahvaljujem za izkazano mi zaupanje in jim ključem v slovo: «Ostanite še nadalje zvesti naši dragi prijateljici Vodnikovi družbi!» Drago Lindič.

ŠT. ANDRAŽ PRI VELENJU. Znova je pri nas nastalo živahno prosvetno gibanje. Naši igralci se pripravljajo na krasno igro «Stari in

mladi», katere snov je vzeta iz kmečkega življenja, pod vodstvom našega neumornega prosvetnega delavca g. Ferda Blagotinška. Nastopijo pa: g. M. Praprotnik v vlogi kmeta Jamnika Jerneja, g. Franjo Tanjšek v vlogi njegovega sina Franceta, gdč. Francka Tanjškova v vlogi njegove hčerke Mice, gdč. Mici Blagotinškova v vlogi hčerke Metke, g. Verdev Fran v vlogi kmeta Šeparja, gdč. Mici Čedetova v vlogi Francetove neveste Židanove Alene, g. Ciril Gril v vlogi Kramarjevega hlapca Tineta Remca, gosp. Joško Praprotnik v vlogi ptičarja Blažeta, g. Stevo Zajc v vlogi agenta Kraglja in g. Anton Vodunčnik v vlogi gostilničarja Matije. Za to predstavo, ki bo na praznik Vnebohoda 9. maja točno ob treh popoldne v dvorani Društvenega doma, vlada izredno zanimanje, zato se pričakuje obilna udeležba od blizu in daleč.

KONJICE. Podružnica Čebelarkega društva za konjiški okraj bo priredila v nedeljo 5. maja s pričetkom ob 10. celodnevni poučni tečaj pri čebelnjaku nadzornika proge g. Bajca na konjiški postaji. Čebelarji, člani in nečlani, pridite in privedite s seboj še druge, ki se zanimajo za to kmetijsko panogo. Predavatelj je g. H. Peternel, predsednik Zveze čebelarških podružnic za mariborsko oblast. Tri tedne pozneje, to je v nedeljo 26. maja bo enak tečaj pri čebelnjaku šolskega upravitelja g. J. Časla v Žičah.

SV. MARJETA NIŽE PTUJA. Novoustanovljeno prostovoljno gasilno društvo bo imelo v nedeljo 5. maja veliko slavnost z naslednjim sporedom: od 12. do 14. sprejemanje sosednih društev; ob 15. blagoslovitev nove društvene brizgalne; za tem govori ter tombola z zelo lepimi dobitki kakor les za stavbo, drva itd. Sodelovala bo lastna godba na pihala. Ker je čisti dobiček namenjen v nabavo potrebnega gasilnega orodja, se vse, «kar leze in gre», najvljudneje vabi na prireditve. V primeru slabega vremena bo slavnost 12. maja. — Načelstvo.

KLJUČAROVCI PRI SV. TOMAŽU. Da ne bo kdo mislil, da smo že vsi zaspali, se moramo enkrat malo oglasiti. Vreme nam letos prav posečno nagaja. Prej huda zima, ki nam je uničila večino gorč in semenski krompir, zdaj pa toliko dežja, da ne bomo mogli opraviti pomladanskih del ne v gori, ne na njivah. Letošnjo zimo so nam zajci uničili toliko lepega sadnega drevja, da se splošno čuje, da ni bilo

Muljavski:

Višnjegorski janičar

Zgodovinska povest.

I. poglavje.

Poveljnika janičarjev prineso v grad.

Teklo je leto 1528. Poletna doba je bila v deželi. Žito je zorelo in čakalo srpa, a do žetve ni prišlo. Zagorele so grmade po gorah, znamenje, da je krvoločni Turčin zopet prihrumel v slovenske kraje. Ljudstvo se je komaj opomoglo od prejšnjega turškega vpada in že so zopet gorele vasi, cerkve in gradovi, gozdovi in rumeno žito po njivah. Začul se je jok in stok in kri je tekla v potokih. Kakor blisk hitro so prihrumeli Turki ter strašno opustošili vse, na kar so naleteli. Handžar je zagospodaril. Kdor je imel hišo, mu je bila vpepeljena. Kdor je imel male otroke, so mu bili poklani. Kdor je imel odrasle hčere in sinove, so mu bili odpeljani. Strašne reči so počenjali krvoločni Osmani z ujetimi kristjani. Vsepovsod so ležala razmesarjena človeška trupla. Srečen oni, ki se je pravočasno rešil v mesto, grad, goro ali šumo.

Dva dni so krvoloki z ognjem in mečem divjali po Kranjskem. Tretji dan so udrli čez mejo na Štajersko. A tu jih je pričakovala vojska vitezev in kmetov. Turki si niso upali napasti kristjanskih čet. Hitro so se umaknili nazaj na Kranjsko ter skozi Dolenjsko drli proti Hrvaški.

Ves dan so dirjale turške čete mimo Višnje gore. Stari lev Zigismund Višnjegorski je

iz svojega nekremagljivega grada z žalostnim srcem gledal nepregledne vrste mladcev in miadenk, ki so jih divji vojaki kakor živino uklenjene gnali s seboj, da jih postavijo na trg sužnjev v Stambul. Srdito si je pulil glavo stari junak. Klel je Alaha in Mohameda ter dal ljuto streljati iz topov in pušk na vsako skupino Turkov, ki je hitela mimo, obložena s plenom. Večkrat je s svojim sinom Friderikom na čelu hlapcev tudi vdrl ven iz gradu ter na prostem napadel Turke. Na ta način jih je nemalo potolkel in rešil precej ujetnikov. A tudi sam je pri teh izpadih izgubil dokaj ljudi. Enkrat so Turki zajeli celo njega samega. Le s skrajnim junaštvom se je Frideriku posrečilo, da ga je zopet iztrgal Turkom. Bil je tudi ranjen v roko, zato se na prošnjo svojega sina ni več udeleževal izpadov. Turki so ljuto naskakovali mesto in grad, a bili so odbiti s krvavimi glavami. Vsakikrat so pustili po par desetih mrtvih pred obzidjem.

Počasi je lezlo solnce navzdol. Slednjič je vendar nastala noč, a bila je svetla kot dan; saj so okrog in okrog s plamenom gorele hiše. Psi so žalostno tulili. Grozen smrad se je širil vsepovsod. Ognjeni zublji so švigali do neba in oblaki dima so se valili po deželi, težki in dušeči.

Čez noč divji sovragi niso vznemirjali prebivalcev mesta in gradu. Stari Višnjegorski je bil zaradi tega prepričan, da se vrazjih rdečehlačarjev ni treba več bati. Zjutraj je dal odpreti grajska vrata ter s Friderikom odšel ven, da pogleda, koliko Turkov je našlo smrt pred gradom. Z njima je zapustilo grad tudi trideset hlapcev, ki so imeli nalog poko-

pati mrtve ljudi in konje, a ranjence odnesti h zdravniku v mesto. Vsakdo je vzel s seboj tudi orožje in ta previdnost jim je rešila življenje.

Prišlo je tudi nekaj meščanov in skupno so začeli premetavati prijatelje in neprijatelje, ki so ležali kupoma v krvavih mlakah. Ranjencev so našli le malo, turškega nobenega, a tudi izmed ljudi viteza Zigismunda je dva še nista prežela poljuba smrti. Mrtve Turke so zvelikli skupaj in zazvenele so lopate.

Zdajci se zasliši divje rjojenje. Številna konjska kopita zabobnijo. Neoborožene meščane prevzameta strah in groza. Popustijo lopate ter vsi obenem planejo proti mestnim vratom.

«Turki!» zarjove mladi Višnjegorski.

Proti gradu drvi turška konjenica, dve sto janičarjev z golimi sabljami v rokah. Kakor bi trenil so bežeči meščani poteptani od njih konj. Niti eden se ni rešil. Mestna vrata se gromko zaloputnejo.

Tudi viteza Višnjegorska se s hlapci vred spustita v dir proti odprtim grajskim vratom, a brzi janičarski konji jih bliskoma dohite. Zadnji hlapci so hipoma poteptani. Prednji se obrnejo, izdero meče ter začnejo udrihati po Turkih.

«Pogum, fantje!» zagrmí vitez Zigismund, ki je prvi potegnil meč iz nožnice. «Dokažite, da ste junaki! Le krepko po opankarjih! Udri! Bij!»

«Smrt nevernikom!» krične Friderik, se požene naprej in udari z mečem najbližjega konja, ki se hipoma zgrudi ter pokoplje jezdeca pod seboj.

potrebno vse zajce iztrebiti, če hočemo še gojiti sadje-rejo. — Tukajšnji posestnik, g. Franc Kečec, je imel do zdaj vinotoč pri svojem vinogradu v Vičanskem vrhu. V tem vinotoču so pred kratkem popivali razni gostje, ki so se začeli prepirati z gospodarjevo ženo. Eden prepirljivcev je udaril ženo, ki je poklicala svojega moža na pomoč. Mož je res takoj šel pomagat, pri čemer pa je dobil vbodljaj z nožem v roko, katero ima močno poškodovano. Gosp. Kečku, marljivemu gospodarju, želimo vse, da kmalu ozdravi. — Da je slabo za denar, se najbolj vidi na tem, da kmetje ponujajo les v velikih množinah veletrovcu z lesom g. Slavku Stanjku. Gosp. Stanjko je soliden trgovec ter tudi vse v redu in sproti plačuje, zaradi česar ga moramo vsem priporočati.

HUM PRI ORMOŽU. Tukaj sta se poročila posestnikov sin Ivan Masten (Leskovarjev) in vinogradnikova hčerka Roza Balazičeva. Bog jima daj ves blagoslov in zdravje!

BLANCA OB SAVI. Poročil se je v frančiškanski cerkvi v Mariboru 25. aprila gosp. Miško Penko, prometni uradnik v Bianci ob Savi, z gospodično Elo Cončevno, učiteljico pri Sv. Juriju v Slovenskih goricah. Mnogo sreče!

JARENINA. (Smrtna kosa.) Votlo je zopet zaklenkal bron iz domačega stolpa. Smrtno pesem je zapel zvon. Jančeve Jetice, omožene Šabederjeve, vedre sopranistinje, ni več. Po enoletnem zakonu je vzela slovo in legla 24. aprila k večnemu počitku. Bila je izvrstna zborna pevka. Daj ji Bog uživati trajno veselje nadzvezdne vigradi!

BUNČANE PRI VERŽEJU. Imeli smo veselo veliko soboto s starimi fantovskimi pravicami. Kres smo žgali, da se je svetilo celo Mursko polje, ki je videlo, da v Bunčanah še niso pokurili vseh drv kljub temu, da je bila neznansko huda zima. Malo drv smo zmaknili pri stricu Šumaku, nekaj pri drugih sosedih in grmada je bila lepo pripravljena. Le goreti še ni hotelo pošteno, zato smo pač šli do prve lese ter jo zanesli na grmado, da je svoj žalostni konec naredila v plamenih našega lepega kresa. Pa kmalu je bilo našega junaštva konec. Prišli so možje postavbe iz Križevcev, pa so nas vse popisali ter rekli, da se drva ne smejo krasti. Prišli so nesrečni «ceglci» iz ljutomerskega sodišča, da moramo na pravico 23. aprila. Sto vragov! To je bilo kreganja po hišah. Oča Gašper so si trikrat klobuk obrnili ter rekli precej glasno materi Franci: «Tega našega

Francka so šamburaši zmešali, da se potepa po vasi.» Rohneli in kregali so se, da so se vogali tresli pri hiši. Neka hiša je kar 4 zastopnike poslala na sodišče. Naš vodja nas je precej tolažil, da na pravici ni tako hudo, kakor se govori. Ciril je bil reditelj; tudi on nam je obljubil, da bo že gospodu sodniku razložil naše pravice, da nam poštenje nazaj dado. Prišel je nesrečni 23. april za potovanje v Ljutomer. Zapeli smo prav žalostno:

Vsi smo se skupaj zbrali,
vsi Bunčki fantiči,
da bi še enkrat zapeli
v to žalostno slovo.

Gospod sodnik so nas postavili lepo v vrsto, ki je štela 16 žalostnih glav. Kaj bomo s temi ptiči? No, in oče Šumak so razložili, da so to stare fantovske pravice, da se na veliko soboto žge kres in da drva vzamejo tam, kjer so najbolj suha... Tudi gospod sodnik so izprevideli, da zadeva ni tako huda, saj lesa ni bilo več vredna kakor 30 Din, drva pa itak rasejo v šumi. Pa so rekli na vse zadnje g. sodnik: «Marš domov in poboljšajte se vi bunički ptički!» Prišli smo dobre volje domov. Po hišah se je zopet naselil mir. Čakali bomo pač drugega kresa, če bo bolj srečen kakor je bil letošnji.

ZENKOVCI. Dne 5. t. m. se bosta poročila g. Štefan Perkič ml., trgovec v Gradišču, z gđc. Irmo Hodošček, hčerko posestnika in trgovca v Zenkovcih. Ženin Štefan Perkič je znan javni delavec v Prekmurju in odločen naprednjak. Tudi Hodoščkova hiša, kamor se bo g. Perkič priženil, se je ves čas udeleževala v istih smernicah. Želimo mlademu paru prav iskreno vso srečo!

GOSPODARSTVO

Kmetijski pouk

ČIŠČENJE TRAVNIKOV.

Po travnikih raste vse polno različnega plevela. Posebno očitno se prikazujejo sedaj spomladi ščavje in jesenski podlesek, poleg njih pa seveda neizbežni mah.

Za zatiranje mahu imamo travniško brano, katere se naši kmetovalci čimdalje raje poslužujejo, ker so prepričani, da jim res pomaga in da se dá z njo mah uspešno zatirati. Res, da zadržuje mah vlago na travniku in da nam tudi koristi, toda več nam škoduje s tem, da izpodriva dobre trave in da zapira pot zraku in toploti v zemljo. Skrbimo, da bo ruša losti gosta in dobra, pa se bo tudi vlaga bolj zadrževala. Z mahom pa proži! Mah se po suhih legah zato tako širi, ker manjka dobrim travam zaradi pomanjkanja živeža potrebne vztrajnosti in odpornosti. Dajte travnike dobro gnojiti, pa bo tudi mahu lažji konec.

Zelo nadležna sta pa po travnikih debelolistno ščavje in jesenski podlesek ali ušivec. Proti temu plevelu pa ni druge pomoči, kakor da ga izrujemo in uničimo. Ta plevel je globoko vkoreninjen. Prvi ima globoko koreniko, drugi pa globoko čebulo. Treba jih je ponovno izdirati, da se jih rešimo. Jesenski podlesek je nevaren, ker nam napravi sedaj spomladi polno drobnega in strupenega semena, ki je v krmi naravnost škodljiv, in drugič, ker se s svojim drobnim semenom, ki tiči v tistih triroglatih glavicah, močno zaseje in razplodi. V resnici tudi najdemo po takih legah cele šope tega plevela. Skrajni čas je, da se ga skušamo za vedno iznebiti. Ta plevel je globoko izbadati in gledati, da se nam nič semena ne raznese. Najbolje je, da ga v kupčkih sušimo in sežgemo.

Pa tudi ščavje, ki ni nič drugega kakor velikolistna ali kodrastolistna kiselica, je škodljivo, ker jemlje drugim travam mnogo prostora, za krmo pa nima nobene prave vrednosti. Tudi ta plevel se lahko in močno zaseje, ker nastavlja veliko cvetja in semena.

Prav sedaj imamo lepo priliko, da storimo kaj več za naše travnike, tudi s tem, da preganjamo plevel, kjerkoli ga najdemo. Tudi travniške rastline so občutljive proti plevelu, posebno še proti takemu, ki se bohotno šopiri in ki potrebuje več prostora, kakršna sta ravno jesenski podlesek in bohotno ščavje.

Čisti travniki naj so ponos našim kmetovalcem!

P o p r a v e k. V zadnji številki naj se v članku «Čista lucerna», in sicer pod točko 1.), namesto

Hlapce prevzame divji pogum in bojaželjnost. V hipu leži na tleh par Turkov s konji vred. Zdajci pridero iz gradu ostali hlapci ter se kot risi vržejo na janičarje. Pred odprtimi vratni gradu se začne divji boj med pešci kristjani in janičari konjeniki, ki pa se že v naslednjem trenutku izpremeni v pravcato mesarsko klanje. Grozno udarjajo meči ob sablje. Turki divje rjovejo ter kličejo svojega preroka. Človeška in konjska kri brizga na vse strani. Pretresljivo rezgetajo ranjeni konji in hropejo poginjajoči. Zdaj se zgrudi na tla kristjan, zdaj pogan, eden se zvrne raz konja, drugi pade s konjem vred. Po pobočju hriba ležijo že številna konjska in človeška trupla. A med padlimi se preriva krvav vozal živih.

Stari Višnjegorski se je bojeval v najhujšem metežu. Z nečloveškimi udarci je pobijal Turke s konji vred. Poleg njega je silni Friderik pobijal janičarje.

Minulo je dest minut, odkar se je pričel boj. Že blizu sto janičarjev je s konji vred ležalo v krvi na tleh. Tudi hlapcev je mnogo padlo. Le še štirideset jih suka meče, toda vsi so že izmučeni, janičarji vedno silneje pritiskajo nanje. Hipoma hlapci zaorijo od veselja ter se s podvojeno močjo vržejo na janičarje. Med Turki nastane mahoma zmeda. Od zadaj jih je napadla in jela sekati četa meščanov, ki je baš ob pravem času pridrla iz mesta hlapcem na pomoč. Turkom ni več rešitve. Silna Višnjegorčana brez prenehanja sekata okoli sebe ter upihujeta luč življenja janičarju za janičarjem. Njuna ogromna meča neumorno koljeta turške glave. Janičarji se strahoma umikajo pred to silno dvojico, ka-

tere se ne prime nobena sablja. Friderik plane k nositelju konjskega repa ter mu razkolje glavo. Stari Višnjegorski se vrže proti konju, na katerem sedi poveljnik janičarjev, mlad temnopoln aga. Turek se vzpne v stremenih in zamahne z sabljo proti starčevi glavi, a vitez mu jo izbije, kakor bi trenil, ter rani poveljnika v roko. Hoče ga usmrtiti, a tedaj aga vzpodbode svojega konja. Žival se divje vzpne na zadnje noge in bi gotovo podrla starca, da ni tedaj priskočil Friderik. Z močno roko zgrabi mladencič za povodce ter obdrži konja. Nato bliskoma dvigne svoj dolgi meč in sune z njim ago v prsa. Janičar omahne in pade raz konja, katerega obvlada mladi vitez s svojo železno desnico.

«Oče, ta konj bo moj!» zakliče Friderik in miri besnečo žival. «Na njem bom hodil loviti in sekati Turčine.»

«Imej ga!» odvrne stari Višnjegovski ter se vrže še na onih par janičarjev, ki so se še borili, obkoljeni od hlapcev in meščanov. Zaman so Turki zaganjali konje v ta krog, zaman so skušali predreti in se rešiti z brzim begom. Njihovo število kopni bolj in bolj. Zdaj se eden, zdaj drugi zvrne raz konja mrtev ali ranjen. Kar jih še sedi v sedlih, se branijo le še slabo.

Mladi Višnjegorski je lastnoročno odpeljal aginega konja v grajski hlev. Zadovoljno je motril lepega vranca. Bil je to visokonog arabec najčistejše pasme. S povešeno glavo je stopal za njim in tožno rezgetal. Ko je spravil konja v hlev, se je Friderik takoj vrnil na bojišče. Boj je bil že končan. Vsi Turki so bili pobiti in zdaj so razdraženi meščani pobijali

še ranjene. Nekaj hlapcev je lovilo janičarske konje, drugi so pobirali dragocenejše turško orožje, ter ga nosili v grajsko orožarno.

Stari Višnjegorski je naslonjen na svoj dolgi meč, mirno gledal to početje. Ko ga Friderik opazi, naglo pristopi h njemu in reče: «Oče, čuj, poveljnik janičarjev je le lahko ranjen. Naj ga morda odneso v grad. Ako ozdravi, nam lahko še koristi!»

«Prav imaš sin,» odvrne stari vitez, «morda je sin kakšnega bega ali celo paše ter ga lahko zamenjamo za več naših vitezov.»

Mladencič odhiti. Pravkar je hotel neki meščan preklati glavo tudi mlademu agi, ki je ležal nezavesten med mrtvimi janičarji lahko ranjen v prsa in roko, a tedaj je priskočil mladi Višnjegorski in odbil meščanov meč. Postavil se je pred njega in zavpil: «Ta Turek je moj jetnik!»

Meščani začno nejevolno mrmrati in rožljati z orožjem. Gotovo bi nastal prepir, da ni tedaj prihitel stari Višnjegorski ter zaklical z močnim glasom: «Čuete, močje! Ali ne bi bilo nespametno, ako bi tega Turka umorili? On je gotovo plemenitega rodu, kakor se vidi po obleki. Lahko dobimo zani veliko odkupnino v denarju, ki se bo razdelil med vas meščane višnjegorske. Ali ga pa zamenjamo za vaše sinove, očete ali brate, ki ječe v težkem turškem robstvu. Jaz hočem skrbeti, da nam ne uide, dokler ne dosepe odkupnina zani. Ta janičarski častnik je last nas vseh, zato ga le z vašim privoljenjem dam odnesti v svoj grad.»

«francoska» lucerna pravilno čita frankovska (fränkische L.) in pod točko 6.) namesto «osvajala» pravilno vztrajala.

Tedenski tržni pregled

ŽITO. Žitna tržišča precej mirna. Na ljubljanski blagovni borzi so 29. aprila (za 100 kg, postavljeni na slovensko postajo) ponujali pšenico, baško, po 287-50 do 290 Din, turšičico, baško, po 310 do 315-50 Din.

ZIVINA. Cene govedi splošno čvrste. Svinje so se na mariborskem sejmu trgovale po 10 do 12-50 Din kilogram žive in po 16 do 17 Din kilogram mrtve teže.

VINO. V Beli Krajini se cene vinu gibljejo med 5-50 do 6-50 Din liter. Dobe se pa tudi cenejša in, seveda, dražja vina.

HMELJ. Cene popuščajo. V Žatecu se gibljejo cene jugoslovenskemu hmelju med 12 do 16 Din za kilogram.

Sejmi

- 3. maja: Fara, Loke pri Zidanem mostu.
- 4. maja: Domžale, Jesenice, Kočevje, Krško, Litijska, Lož, Poljane, Sorica, Srednja vas.
- 5. maja: Št. Gotard, Trbovlje.
- 6. maja: Brežice.
- 7. maja: Šmarje, Spodnja Kostrivnica.
- 8. maja: Polje.
- 9. maja: Toplice.

DOMAČE NOVOSTI

* **General Spasič zapušča Maribor.** Brigadni general g. Dimitrije Spasič, komandant Maribora, je imenovan za pomočnika vardarske oblasti v Bitolju, za novega komandanta Maribora pa je imenovan brigadni general g. Živko Stanisavljevič iz Beograda. General Spasič bo odšel na svoje novo mesto v Bitolj v prvi polovici prihodnjega meseca.

* **Še nekaj brezplačnih mest za kmečke mladence** je prostih v kmetijski šoli na Grmu, in

sicer v pripravljalnem gospodarskem tečaju, ki je bil pred nedavnim časom razpisan v našem listu. Šolanje je brezplačno, a učenci tega tečaja imajo prednost na brezplačno mesto tudi v redni letni ali zimski šoli. Opozorjamo kmečke gospodarje zlasti iz krajev, kjer imajo eno-, dvo- ali trirazredne osnovne šole, da ne zamude ugodne prilike za brezplačno izobrazbo svojih sinov — bodočih gospodarjev. Kdor hoče priliko izkoristiti, naj prošnjo takoj napiše, jo kolkuje s kolkom za 25 Din, priloži krstni list, domovnico in zadnje šolsko spričevalo ter vse skupaj takoj pošlje ravnateljstvu kmetijske šole na Grmu, pošta Novo mesto, vsaj do 5. maja. Svetujemo pa k hitri odločitvi, sicer bo prepozno in bodo vsa mesta, ki jih je malo, že oddana. Merodajne činitelje po kmetih prosimo, da na ta razpis blagovolijo opozoriti kmečke gospodarje. — Ravnateljstvo.

* **Zveza gostilničarskih zadrug mariborske oblasti** je imela prošli četrtek ob veliki udeležbi plenarno sejo, kateri so prisostvovali tudi tajnik Zveze gostilničarskih zadrug v ljubljanski oblasti g. Anton Pinter, zadrugni obrtni nadzornik gosp. Ign. Založnik in tajnik Zbornice TOI g. dr. Pretter. Na seji je bilo sklenjeno, da pojde v Beograd posebna deputacija, ki bo predložila vladi želje gostilničarjev glede novega trošarinskega zakona: da se omili plačilo razlike in ne plača trošarina, dokler je vino v založni kleti, da se dovoli popust za kalo in osušenje, odpravijo točilne takse in takse na račune v gostilnah. Gostilničarji so tudi proti temu, da bi se pri novem obrtnem in zadrugnem zakonu priključilo gostilničarstvo trgovini.

* **Nov odvetnik.** Odvetniški izpit je položil 26. aprila z dobrim uspjhom g. dr. Vladimir Borštnik, odvetniški koncipient v pisarni dr. Sajovica v Kočevju. Čestitamo!

* **Podzemna jama s krasnimi kapniki.** Dobro uro hoda iz Novega mesta v smeri proti Gotni vasi in čez Pogance v Stransko vas doseže do vasi Jame, ki spada pod šmihel-stopiško faro. Blizu naselja se nahaja na Štandovem posestvu velika podzemna jama, o kateri pravijo vaščani, da je globoka do 30 metrov in da obstoji iz dveh delov: najprej doseže v tako zvano suho jamo in nato v drugo, kjer se nahaja malo jezerce. V obeh vise od stropa krasni kapniki v obliki cer-

kvenih orgel. Zanimivo je, da to podzemsko čudo ni posebno znano niti Novomeščanom. Gotovo se bo za jamo zanimalo Društvo za raziskavanje jam v Ljubljani.

* **Dvojni jubilej** je te dni praznoval v Zagorju preglednik finančne kontrole gospod Jurij Jugovič, in sicer 50letnico svojega rojstva in 25letnico, odkar izvršuje težko in odgovorno službo. Gospod Jugovič je ves čas svojega službovanja v Zagorju član vseh narodnih društev ter zadnja tri leta marljiv tajnik Sokolskega društva. Želimo priljubljenemu jubilarantu še mnogo srečnih let.

* **Regulacija Savinje napreduje.** Prva dela pri regulaciji Savinje pri velikem kolenu reke pod Starim gradom v Celju so v polnem razmahu. Ker je Savinja z vsemi pritoki v noči od petka na soboto močno narasla, je delo moralo začasno prenehati, nadaljevalo pa se bo takoj, ko voda zadostno upade.

* **Smrtna kosa med ameriški rojaki.** Kakor javljajo ameriški slovenski listi, je v Clevelandu umrl Janez Milavec, preprost delavec, a mož-poštenjak, priljubljen v vsej clevelandski slovenski naselbini. Pokojnik je rodom iz Dvorske vasi pri Velikih Laščah. Star je bil 60 let. Dolgo vrsto let je živel v Clevelandu, kjer ima njegova sestra, poročena Lavšetova, svoje posestvo. Zapušča ženo ter sina in hčerko. — V clevelandski bolnici je preminul Franc Novak, znan po domačem imenu Tefkov, star 41 let. Rodom je bil iz Sneberij v ljubljanski okolici. V Ameriki je bival 16 let. Zapušča ženo in štiri otroke. — Istotako v Clevelandu je po kratki bolezni umrl Josip Zupančič, star 38 let. Doma je bil iz Velike Loke pri Višnji gori. V Clevelandu je bival dvajset let. — V Collinwoodu je umrl Franc Lebar, rodom iz Predoselj na Gorenjskem. V Ameriki je živel 22 let: do leta 1908. v Kanadi, pozneje pa v Zedinjenih državah.

* **Ali so bili med svetovno vojno internirani kateri Slovenci tudi v Britanski Indiji?** Ljubljanski magistrat bi rad to dognal in prosi vsakogar, da mu gre na roko z eventualnimi podatki. Med interniranci, ki so bili v Ahmednagarju, so tudi imena G. I. Ivanuša, R. Ketis in M. Stančič. Ali so to Slovenci, kje so in kdo ve kaj o njih?

* **Veljka razstava mizarskih izdelkov** bo prirejena v okviru letošnjega velesejma v Ljubljani

Vsi so bili zadovoljni s predlogom viteža Zigismunda ter se jeli razhajati. Vsak je vzel s seboj kakšno turško stvar, ta jatagan, oni samokres, tretji sabljo. Kmalu so se zopet vrnili ter jeli odnašati v mesto mrtve in ranjene meščane in hlapce. Nato so začeli pokopavati turške mrtvece. Stari Višnjegorski je dal nekatera povelja in odšel v grad. Vitez Friderik je ostal. Ko je bil pokop končan, je dal prinesiti nosilnico. Nanjo so položili nezavestnega agor ter ga odnesli v grad. Tu je bilo vse pokoncu, ko je dospela nosilnica na dvorišče. Pritekle so dekle in služabniki, kaiti vsak je hotel videti ranjenega poveljnika janičarjev. Bilo je zdaj prvi, da je živ Turek prišel v nezmagljivi grad.

II. poglavje.

Soproga viteza Zigismunda.

Ko je stari Višnjegorski dospel v grad, se je najprej preoblekel, odložil oklep in meč ter si izmil kri iz roka in obraza. Nato je zapustil sobo ter se napolil v čornje prostore stolpa. Obstal je pred vratni iz belega lesa.

Staremu junaku, ki je skoro celo življenje prebil na granici v bojnem viharju, je zdajci nemirno udarilo srce v prsah. Za temi vrati je živelu njemu najdražje bitje, njegova mlada soproga krasna črnooka Helena. On jo je ljubil, a ona njega ne. Bila je vedno mrzla kakor led proti njemu. Eno leto je že poročen z njo, a še nikdar mu ni porudila svojih ustnic v poljub, niti enkrat ni smel orestopiti praga njene spalnice. To ga je bolelo, a vendar jo ni prenehal ljubiti. Svoje prve žene, matere Friderika, ni nikdar tako ljubil. Ta Helenina

ravnodušnost ga je strašno zaplela. Zaradi nje se je zadnje leto tolikokrat kral s Turki. Ženina hladnost ga je podila iz domačega grada v krajino, kjer reka Una neprestano žene krvave valove, kjer se koljejo kristjani in pogani iz noči v zoro, iz zore v noč. Koliko divjih pohodov je to leto napravil v družbi slavnega Kacijanarja v Bosno in druge turške pašalike, kolikokrat je stavil glavo na tehtnico, koliko trpel v turškem robstvu — vse to zaradi Helene, svoje žene. Ona ga ni nikdar pogledala z ljubeznivim očesom; bil ji je toliko kakor najnižji grajski hlapec. Ko je odhajal na boj, ni jokala za njim, niti roke mu ni dala v slovo. Ko se je vrnil, mu ni prihitela nasproti, se ni veselila njegove vrnitve. Niti najmanj se ni zmenila za rane, ki jih je prinesel iz boja.

Vzdihnil je vitez Zigismund. Nato je rahlo potrkal. Začuje se zvonek ženski glas. Starec odpre vrata in vstopi. Bil je v majhni razkošno opremljeni sobi. Pri odprtem oknu stoji krasna žena v svileni obleki. Zdaj se počasi obrne, mrzlo pogleda vstopivšega s svojimi velikimi črnimi očmi in reče hladno: «Vi ste, gospod. Mislila sem, da ste še na bojišču. Videla sem, kako ste pobijali Turčine. Junak ste, gospod. Tu moja roka. Dovolim vam, da mi jo poljubite!»

Ponudila mu je svojo majhno nežno roko in stari vitez jo je obsul z gorečimi poljubi. Koprneče je pogledal lepi ženi v oči ter šepnil: «Ti sladka, oboževana!»

Mahoma ga je prevzelo koprnenje po tem divnem telesu. Stegnil je roke, hotel objeti Heleno, a mlada žena je brzo stopila nazaj ter zaklicala ostro: «Gospod, ne prekoračite

meje dostojnosti! Ne dovolim, da bi se me dotaknili!»

«Samo en poljub mi dajte, gospa!» je prosil vitez Zigismund.

Helena mu je molče obrnila hrbet ter začela gledati skozi okno. Na obrazu se ji je pojavil zloben izraz. Višnjegorski je povesil glavo in rekel z žalostnim glasom: «Helena, kako ste kruti! Saj ste vendar moja žena. Zakaj ste vedno tako odurni proti meni? Zakaj me ne ljubite, Helena?»

Visoka vitka žena se je zdajci naglo obrnila in rekla s tihim razburjenim glasom: «Gospod, vi hočete vedeti, zakaj vas ne ljubim? To vam lahko razložim. Vi ste me takorekoč kupili od mojega očeta, obubožanega plemiča. Po sili sem postala vaša žena in vi zahtevate, naj vas ljubim. Kupili ste sicer moje telo, a mojega srca ne. Zato moje srce ne bo nikdar vaše. Nisem vas ljubila kot deklica, nerada sem vam sledila pred oltar. Kako naj vas sedaj ljubim kot žena?»

Oči lepe žene so se svetile v čudnem ognju. Razvnela se je. Ponosno zravnana je stala pred vitezom Zigismundom, obraz ji je bil blede, a iz njenih zagonetnih oči so sršele strele v starca. Višnjegorski je v nemi bolesti povešal glavo. Nastal je molk. Helena se je zopet obrnila k oknu in se zagledala nekam ven. Tako je preteklo več minut. Hipoma se mlada žena okrene proti vitezu Zigismundu ter zakliče: «Gospod, pravkar nesejo hlapci nekoga v nosilnici. Mogoče kakšnega meščana?»

(Dalje prih.)

od 30. maja do 9. junija. Ugled in sloves naše domače mizarске industrije in obrti je že itak velik, a razstavljeni izdelki bodo pričali, da je naše mizarstvo res na višku. Čudimo se, da se še najdejo ljudje, ki hodijo v inozemstvo po pretirano drago pohištvo. Razstava, ki bo pravi pohištveni sejem, bo obsegala mizarске izdelke od najfinejšega modernega pohištva pa do preproste spalnice. Razstavilo bo veliko število samih prvovrstnih in solidnih mizarских tvrdk, ki se v vsem lahko kosajo z inozemstvom.

* **Velika javna tombola** na Jesenicah se bo vršila na binokostni ponedeljek popoldne na običajnem prostoru na Jesenicah v prid dograditve Prosvetnega doma. Vsi, ki hočejo priti v posest izredno lepih dobitkov, naj si nabavijo čimprej tombolske tablice po 3 Din.

* **Izkopine v dalmatinskih Pompejih.** Hrvatsko starinoslovsko društvo v Ninu, bo letos nadaljevalo izkopavanje starih znamenitosti v Ninu, Bribiru in Biogradu na moru. Posebna pozornost se bo letos posvečala Bribiru. Pod današnjim Bribirom se po mnenju učenjakov nahaja mesto iz dobe hrvatskih kraljev in knezov. Domneva se, da se bodo našli tudi ostanki kulture 2000 let pred Kristom, ko je na kraju današnjega Bribira bilo ilirsko mesto Enona.

* **Cesto Ruperčevrh-Stranska vas-Pogance** bodo končno le popravili. Potrebni denar je že na razpolago. Cesta od svoje zgraditve (okrog l. 1890.) do danes še ni bila popravljena. Za popravilo je bil že skrajni čas. Cesta služi za promet naslednjim krajem: Stranski vasi, Jami, Gorenjim in Dolenjim Lakovnicam, Rakovniku, Rajensku, Gotni vasi, Jurni vasi, Birčni vasi in drugim. Razen tega tvori zvezo med cestama Novo mesto-Karlovac in Novo mesto-Črnomelj. Nujno potrebno je, da se cesta podaljša čez Stransko vas na kolodvor v Birčni vasi, dalje čez Jamo-Lakovnice-Jurno vas in Korosko vas na Podgrad. Merodajne faktorje prosimo, da zastavijo v doseg tega cilja vse svoje sile in obnovljeno ter podaljšano cesto takoj uvrste vsaj med občinske, če že ne med okrajne ceste.

* **Mezdno gibanje v opekarni v Lajtersbergu.** Zaradi sporov med organiziranim delavstvom opekarne Derwuschek v Lajtersbergu pri Mariboru in njenim lastnikom je stopilo delavstvo zopet v mezđno gibanje. Tovarnar Derwuschek ima že od januarja nabitvo novo pogodbo z znižanimi mezdami, ki bi jo naj delavstvo podpisalo. Delavci so odklonili te nove mezde in tovarnar Derwuschek izjavlja, da bo ves obrat za toliko časa ustavil, dokler ne bodo delavci sprejeli njegovih mezdskih pogojev.

* **Cenitev škode po požaru v Gatini.** Veččlanska komisija železniške uprave je precenila škodo, ki jo je bil 19. aprila povzročil požar po iskri iz lokomotive v mali vasi Gatini pri Grosupljem. Komisija je natanko pregledala pogorišče ter na podlagi izpovedb raznih očitvidcev in ogleda ozemlja ugotovila vzrok požara. Škoda je bila ocenjena na približno 1 milijon Din.

* **Znižane cene za pivo.** Na zborovanju Zveze gostilničarskih zadrug v Mariboru se je sklenilo za Maribor določiti naslednje cene pivu: vrček (pol litra) 4.50 Din, kozarec 3 Din, steklenica 5.50 Din. Te znižane cene veljajo od 28. aprila. Dalje je bilo sklenjeno, da se bo v občinah okolice Maribora in v krajih, kjer znaša občinska doklada na pivo manj nego 60 Din za hektoliter, točilo pivo po naslednjih cenah: vrček (pol litra) po 4 Din, kozarec 3 Din, steklenica (pol litra) Din 5.50.

* **130letni starec v Srbiji.** V neki vasi pri Berovu živi starec, ki je letos dopolnil 130. leto. Vse življenje je bil pastir. Oženil se je 30 let star in ni imel otrok. Žena mu je umrla pred 10 leti. Starec je živel vedno zelo skromno. Hranil se je večinoma z mlekom, sirom in sadjem. Vsi zobje so mu že izpadli.

* **Založra osemletne deklice.** Nedavno so pasli otroci iz vasi Rosalnice pri Metliki živino za metliškim mestnim logom. Osemletna pastirica Angela Kosova z Rosalnic se je odpravila h Kolpi, da bi se napila vode. Vlegla se je na obrežju ter z rokami hotela zajeti vode, toda na-

enkrat je izgubila ravnotežje ter padla v vodo. Kmalu se je zopet prikazala iz vode ter si z rokama brisala glavo, na kar je brez krika znova izginila pod vodo. Vsi pastirčki so ob teh prizorih le ostrmeli, da ni nihče niti mogel kričati na pomoč. Utopljenka je bila učenka II. razreda metliške šole ter se je v zadnjem času zelo trudila, da bi dobila ob sklepu šolskega leta čim boljše izpričevalo. Ubožica je bila brez staršev, ki so ji pred leti umrli. Na domu so ostale po smrti staršev štiri sestre same, dokler se ni starejša omožila, da so dobile vsaj enega moškega v hišo. Nesrečna smrt pridne deklice je v okolici vzbudila splošno sočutje.

* **Požar na ladji v Trstu.** Na motorni ladji «Romeo», ki je last «Tržaškega Lloydja», je nastal zjutraj 23. aprila požar, ki je povzročil ogromno škodo. Ladja se je nahajala v pristanu Duca d'Aosta. Prihitali so gasilci, ki so napeli vse sile, da bi pogasili ogenj. Šele po 12 urah naporega dela je bil požar ugašen. Škoda znaša več milijonov lir.

* **Razna društva,** ki imajo za letošnje poletje predvidene svoje kongrese in slične prireditve, prosi uprava Ljubljanskega velesejma, da postavijo svoje prireditve v čas letošnjega velesejma od 30. maja do 9. junija. Svoje sklepe naj društva sporoče naravnost upravi velesejma, ki jim bo v vsakem oziru šla na roko.

* **Zvonovi na letošnjem Ljubljanskem velesejmu od 30. maja do 9. junija.** Lepo ubranj zvonovi, vlti od Strojnih tovarn in livarn v Ljubljani, bodo tudi letos peli svojo kovinsko pesem na velesejmu. Na to posebno opozarjamo naše podeželsko ljudstvo in že sedaj vabimo vse one, ki nameravajo svojim cerkvam preskrbeti nove zvonove, da si pridejo to ogledat na velesejem.

* **Poskus samomora za zastupljenjem v Laškem.** Pred dnevi je neki 25letni lovski paznik v samomorilnem namenu zavžil v kozarčku žganja skoro 5 g strihnina. Storil je to na ulici ter odhitel nato v svoje stanovanje, kjer se je v groznih bolečinah zgrudil. Učinek strupa je bil strahovit: nesrečnika je zvižalo in lomilo, kakor da bi mu hotele popokati kosti, nakar je otrpel ter začel bljuvati. Z avtom so ga odpeljali v celjsko bolnico, kjer so mu izprali želodec in je že izven nevarnosti.

* **Brezobzirni vozniki.** Ko so se nedavno vračala iz Kurje vasi pri Jesenicah od obiska svoje hčere 80letna M.S.čez most proti svojemu domu, je pridrvel za njo v največjem diru voz, na katerem je sedelo pet oseb, ki so bile namenjene k praznovanju neke poroke. M. S. se je hotela vozu umakniti na ta način, da bi prehitela voz in dospela pred njim na ono štan mostu, kjer bi stopila na stran, kar pa zaradi starosti in oteklilih nog ni mogla. Zato se je pritisnila k ograji mostu meneč, da bo voz lahko vozil mimo. Toda brezobzirni voznik ni ustavil konja, dasi je videl sredi mostu ubogo ženo. Njegov sovoznik je celo z bičem še huje pognal konja ter sta v diru zavozila tesno k ograji h kateri se je stiskala starka, pri čemer jo je pritisnil voz ter ji prizadejal občutne notranje poškodbe, dočim so oni z vozom oddrdrali naprej. Voznika se bosta zagovarjala pred sodiščem.

* **Med pretepom ranjena.** V Šlibarjevi gostilni v Kovorju pri Kranju so se kmečki fantje sprli in sterli. Gotilničarjeva žena je skušala pretepače pomiriti, a jo je nekdo pahnil od sebe tako močno, da je padla na tla ter si zlomila desno roko.

* **Poškodovan pri pretepu.** V Ponovi vasi sta napadla v nekem hlevu neki Josip Koder in Franc Mehle 15letnega posestnikovega sina Janeza Rebolja. Napadalca sta dečka tako močno poškodovala in ga ranila na glavi, da so ga morali prepeljati v splošno bolnico v Ljubljano.

* **Roparska tolpa v novomeškem okraju.** V eni zadnjih noči so vdrli neznani lopovi v hišo zasebnice Vdovčeve v Dolini. Prvi neznanec je ustrelil z vojaško pištolo skozi okno, a slučajno ni nikogar zadel. Iztrelek so naslednji dan orožniki našli v sobi, dočim so patrono iz lovske puške našli prd hišo. Po hiši so razbojniki sveti-

z električno svetiljko in brskali po omarah in skrinjah. Ves ta čas je eden izmed njih z revolverjem v roki stražil domače, da so molčali in ostali mirni. Roparji so ukradli 2264 Din v gotovini ter vzeli s seboj na pot 4 kg svinjske masti, 70 jajc, 1 liter in en železni lonec v skupni vrednosti 2556 Din. Na škodo Pavla Rebolja, mlinarja istotam, so odnesli obleko, dva klobuka, par čevljev, srajco, 6 robcev in druge predmete. Roparje, ki so najbrže neki mladi fantje zasleduje orožništvo.

* **Nerodni vasovalci.** Pred hišo posestnika Antona Gruma v Dravljah so prišli nedavno okrog polnoči trije mladeniči iz Zgornje Šiške in pričeli klicati domačo dekle, ki je prej služila nekje v Šiški. Ker se dekla ni hotela oglasiti, so se fantje maščevali na ta način, da so pričeli hišo obmetavati s kamenjem in razbijati opeko na strehi. Gospodar, ki je začul ropot, je stopil iz hiše na prag in ustrelil dvakrat s samokresom v zrak, meneč, da s tem prepodi vsiljivce. Ti so se za trenotek res umaknili, a so kmalu prišli do hiše z druge strani in napadli Gruma s kamenjem, da se je moral umakniti v hišo. Nočni razgrajči, ki so pobili tudi več opeke na strehi sosednjega Kunarverjevega hleva, se bodo morali zagovarjati pred sodiščem.

* **V prisilno dlavnico.** Marička M. iz Črmožiš pri Rogatcu je izprijeno dekle. Že leta 1927. je bila iz Maribora izgnana za 6 let zaradi suma tajne profitucije ter zaradi tatvin in sleparij. Toda pohajanje po mestu in veseljačenje z moškimi ji je tako priraslo k srcu, da ni mogla zdržati v dolgočasni domačiji. Večkrat se je vrnila v mesto, a vsakokrat so jo odgonskim potom zopet poslali v domovinsko občino. Sodišče jo je za vsak nedovoljen povratek kaznovalo z zaporno kaznijo. Šele 21. aprila so jo iz sodnih zaporov izpustili in odgnali v Črmožiše, toda kmalu nato je bila v Mariboru ponovno aretirana. Po prestani kazni jo bodo bržčas poslali v prisilno delavnico.

* **Nevaren dolgorstnik pod ključem.** Zagrebška policija je te dni aretirala nekega Franca Ravnika iz vasi Suho pri Kranju. Ugotovilo se je, da je Ravnik ukradel košaro, polno obleke. Tudi v svojem stanovanju je Ravnik imel veliko zalogo predmetov, izvirajočih iz tatvin. Policija ga je izročila sodišču.

* **Lahkoživa žena.** Ko se je vrnil nedavno zvečer 31letni hlapec Rudolf Matošević, rodem iz Slavonske Požege in uslužben pri g. Franju Kalanu, trgovcu s premogom v Celju, v svoje stanovanje v Aškerčevi ulici, je presenečen opazil, da mu je njegova žena pobegnila z obema otrokoma, starima 4 in 7 let, ter z vsem perilom. Takoj je sumil, da je ušla z zidarjem Tkaucem, s katerim je imela že dalje časa ljubavno razmerje. Žena Katarina, ki je stara šele 26 let, je bila zaposlena na novi mestni stavbi na Ljubljanski cesti, kjer se je spoznala pri delu s Tkaucem. Gradbenik ju je zaradi neprikritega ljubimkovanja na stavbišču odpustil, nakar sta naslednji dan dogovorno pobegnili. Tkauc je sam tudi oženjen in oče enega otroka. Matošević je ženi še isti večer sledil na Gorico v velikopireški občini, kjer je Tkauc stanoval. Ko je prišel do hiše, so bila vrata zaklenjena. Potrkal je in odpiral mu je prišel neki invalid, ki stanuje v oni hiši. Medtem, ko je invalid odpiral vrata, sta Tkauc in Matoševićeva žna z otrokoma vred pobegnili na nasprotni strani hiše skozi okno v noč. Matošević je zadevo takoj nato prijavil policiji, ker je v skrbeh za otroka, ki bi ju znala njegova žena kje zavreči.

* **Odrecite se kajenju,** ker dim kvari zavese. Le, če vzamete za pranje Schichtov «Radion», lahko kadite brez skrbi.

Zamenjani srci

Barba je šla na žegnanje v Šentpetar. Vasica, kamor se je dekleta namenilo, je ležala pod nizkim gričcem, pred katerim se je širila prijazna ravnina, vsa obrobjena s smrečiem.

Barba je bila vesela, živahna deklica, zdravega, rdečega lica in velikih rjavih oči, ki so se smehljaje ozirale okoli. Urno je stopala po poljski poti in se bližala podružnici. Podružna cerkva je bila zelo majhna, s tenkim drobnim stolpom, ki je prijazno kuka izmed smrek. Vaščani so zahajali iz okoliških vasi v Šentpeter na praznik sv. Petra in Pavla.

Pred cerkvijo so postavili medičarji svoje stojnice in ponujali ljudem sladko blago. Za stojnicami so postavile kmetice in kmetje polne koše rdečih češenj. V dolgih vrstah so prihajali ljudje, se prerivali v ozki cerkvi, kratko pomolili in potem odhajali med vesele prodajalce, kjer je bilo vse polno okoličanov, ki so kupovali spominke.

Pod nizko skalo za stojnicami se je nastanil celo gostilničar iz sosednje vasi, ki je točil tukaj pivo in vabil žejne prišlece, naj se okrepčajo, češ, da je za vse dovolj prostora, saj je mati narava zeleno pogrnila prostorno mizo, ki se razprostira povsod, kamor seže oko.

Ljudje so kupovali slaščice, se ustavljali pred kmeticami, čepečimi v travi, kjer so si privoščili merico češenj. Skoro vsak si je kupil nekaj, sedel v travo in zadovoljno užival, veseleč se lepega popoldneva. Možje so se pa bolj držali okoli skalice, kjer so praznili vrčke hladnega piva.

Barba je v cerkvi raztreseno pomolila. Kmalu je odšla in se podala mimo stojnic med prodajalke češenj. Ustavila se je pri svoji prijateljici, sosedovi Francki. Spustila se je poleg Francke na travo in pričela zobati češnje. Francka, bledikasta kmečka lepota, nežne bele polti, jo je smehljaje gledala in prijazno z njo kramljala.

Po stezi so prihajali fantje. Kastorci so v solncu lesketali in krivci so žareli kakor pozlačeni. Fantje so ponosno korakali proti cerkvi, se prešerno smejali in se ozirali okoli sebe.

Barba je zagledala Mikuževega Toneta, temnopoltega veselega fanta, ki je bil med vsemi fanti najkrepkejši in največji. In kako lep je bil danes Tone! Ves prazničen in vitek je korakal mimo z mehkim kastorcem na glavi. Za klobukom se je v solncu svetil črn krivec, a poleg njega sta čepela dva racmančka, ki sta pri hoji kar trepetala.

Ko je Barba zagledala Toneta, je lahno zardela. Ni si upala pogledati kvišku in se ozreti v fanta, čeprav sta bila domenjena, da se sestaneta na žegnaniu.

Ko se je Tone vrnil iz cerkve, je kupil pri medičarju dve rdeči srca.

Par minut je čital napise na belih papirčkih, prilepljenih na medena srca, potem je pa dejal medičarju, naj mu zavije vsako srce posebej. Fant je spravil vasko srce v drug žep in ponosno prikorakal k deklicama.

Barba se je medtem dvignila. Približal se je Tone, obema prijazno pokimal in poredno Barbi pomežiknil.

«Ali imaš kaj odpustka?» je vprašala Barba in pogledala fanta.

«Seveda ga imam, veš da nisem nanj pozabil», je odvrnil Tone in ji izročil zavito srce.

Barba je smehljaje pokimala z glavo v zahvalo, prejela odpustek in ga urno spravila.

Francka je že vse češnje prodala in odnesla koš k sosedu, ki je imela s seboj voz in je dekletu obljubila, da bo že ona koš odpeljala domov.

Vsi trije so se podali čez travnik proti bližnji krčmi.

«Francka, ti me pa nič ne vprašaš za odpustek», pravi Tone in pomembno pogleda dekle.

«Kaj te hočem vprašati, če pa vem, da nisi name mislil», odvrne dekle.

«Pa sem menda vendar mislil, saj sem tudi tebi prinesel odpustek», pravi Tone in izroči tudi Francki v papir zavito srce. Francka je darilce sprejela, zardela je in v zadregi pokimala. Ko je Barba videla, da se je fant spomnil tudi Francke, je kar zbledela, menda od same ljubosumnosti.

Krčma je bila polna ljudi. Pri prostorni peči so svirali trije Bovčani, ki jih je gostilničar najel kar za poldrugi dan.

Tone je sedel s svojima spremljevalkama v prazen kot, naročil vina in vodil deklici plesat.

Medtem, ko je Tone plesal s Francko, je odvila Barba njegov odpustek in zagledala v papirju medeno srce. Hlastno je prebrala verze na listku, ki je poganjal iz srede srca in vzradostila se je.

«Moja ostani, srce ti darujem,
tvoje ljubezni se večno radujem!»

Ko je Barba prebrala ta dva verza, so ji oči kar zažarele in vsa blažena je spravila srce v nedrje.

Kmalu se je Tone vrnil in odvedel plesat Barbo. Zdaj premaga radovednost Francko, ki je bila prav tako dogovorjena s fantom, da se sestaneta na žegnaniu. Francka odvije papir, najde srce in prebere napis:

«Če boš vedno le plesala,
še mladost boš zaplesala
in samičica ostala!»

«O, ta fant, kaj mi očita!» se ožalosti Francka.

«Ko se Tone vrne, ga Francka otožno pogleda in mu reče:

«Tone, ne vem, zakaj si tak, toda take odpustke le sam imej! Nihče mi ne more očitati, da sem plesalka, ne vem, zakaj mi ti očitaš.»

Tone kar zazija, v zadregi je, pa molči. Dva medena srca je kupil, prvega je namenil Francki, drugega pa Barbi, ki je res precej rada norela in se s fanti zabavala. Zdaj je pa imel smolo. Vsako srce je bilo posebej zavito in v enak papir. Tone je dal vsako v drug žep, vendar ju je zamenjal.

Barba je bila zelo srečna in ponosna. Kar nasek je vihala in šla plesat tudi z drugim plesalcem, ki je prišel ponjo. Takoj si je mislila: «Zmagala sem ga že, zdaj pa mora še malo ponoreti za menoj! Če mu ponagajam in zaplešem tudi z drugimi, bo še bolj trpal, naposled bo pa le moj fant in tudi moj mož.»

Francka je obsedela otožna na svojem stolu. Vsa zamišljena je postala. Nič več ni čula živahne godbe Bovčanov, nič več ni čutila veselja kakor poprej, ko je zagledala Toneta. V svoji rdeči rutici je imela še nekaj prav lepih češenj, katere je prihranila baš zanj, da bi mu jih bila dala. Odvezala je rutico. Kakor krvave kaplje so se ji zdele te češnje. Pričela jih je jesti, pa je čuvstvovala, da imajo slan okus kakor solze. Vzdrhtela je in najraje bi zailtela.

«Koliko sem plesala in kdaj? Ali nisem vedno delala in se trudila, ali nisem bila vedno poštena? Res sem parkrat plesala, pa še tedaj samo z njim, zdaj pa pride in mi podari tak odpustek», se pogovarja deklica sama s seboj.

Medtem ko se je Francka žalostila, je Barba plesala že s tretjim plesalcem.

Tone se je vrnil in opazil, kako je žalostna.

«Moram govoriti s teboj, Francka», je hitel Tone.

«Pusti me vendar, kaj se norčuješ iz mene», je dejala užaljena deklica, vstala in hitela iz gostilne.

Tone je šel za njo. Ustavil jo je in ji pričel pripovedovati o svoji nezgodi:

«Ne jezi se, Francka! Bil sem jezen na Barbo, ker je potegnila za nos mojega prijatelja Jožo. Poznaš ga, dober fant je. Res sem

jo toliko premotil, da je že mislila, da mi je kaj zanj.

Pripetila se mi je neljuba pomota. Tisto srce, ki sem ga dal tebi, je bilo Barbi namenjeno. Srce pa, ki ga je dobila Barba, sem namenil tebi, veruj mi, Francka! Zdaj ne morem pomagati, zgodila se je pač pomota, zamenjal sem papirje. Zato se pa nikar ne jezi! Sama jo vidiš, kako pleše z drugimi, prepričana, da bom kmalu sam prilezel za njo, jo prosil za ples in ji zagotavljal ljubezen.»

«Na češnje, zate sem jih prebrala, najlepše iz vsega koša sem vzela», je dejala Francka potolažena in ponudila fantu češnje.

Tone je vzel rdečo rutico, ljubeče pogledal solzne oči Francke in vrnila sta se v gostilno.

Barba je še vedno plesala.

«Midva odhajava», je omenil Tone, ko je zasopla za trenutek posedela med odmorom. Barba je fanta pomilovalno pogledala:

«Ali ne boš šel plesat? Če ti je res toliko zame, me vendar ne boš pustil same?»

«Ni mi zate, Barba, pomotoma sem ti dal srce, ki je bilo namenjeno Francki», je rekel Tone in Barbo smehljaje pogledal.

«Vsi dedci ste enaki», vzklikne Barba ter vrže pred Toneta srce:

«Na, če ti je toliko zanj!»

Barba se še parkrat zasuče, potem pa odhaja s Tonetom in Francko. Ob strani gre, nikogar ne pogleda, jezna je in razžaljena.

Tone se za Barbo ne zmeni. Ko pridejo do razpotja, se Barba loči in hiti po bližnji domov.

Tone objame Francko čez pas, jo poljubi in vpraša, kdaj sme priti vasovat.

Francka se zasmee. Vse je pozabljeno. Večerna zarja gori nad gorami. Dekletu gore oči, vsa srečna koraka s fantom po poljski poti. Tone od veselja zavriska. Vsa v zlatu in bleščavi korakata zaljubljenca med zorečim klasiem, kakor bi jima sijala nasproti rožna cesta v novo življenje.

Gustav Strniša.

Skrb in ljubezen

Kmet Janez je spočetka mislil, da je svoboden človek, ki ima lastno besedo in ravna po lastni volji. Kesneje je pričel spoznavati, da se je motil; samemu sebi se je dozdeval hlapec.

Janezova mačeha je bila trdna gruntarica. Gospodarila je do njegove polnoletnosti. Njena beseda je zvenela kakor jekleno kladivo. Starka ni trpela ugovora in fant se ni hotel z njo prepirati. Često se mu je v duši nekaj ustavilo in najrajši bi vrgel vse od sebe ter šel po svetu. Ko pa je pogledal trpeče, razorano lice svoje mačeha, ki je delala na posestvu že 15 let kakor črna živina, ga je pri srcu nekaj zabočelo, starka se mu je zasmilila in vztrajal je. Včasih je že mislil, da se kmalu osamosvoji in da mu bo mačeha kmalu prepustila gospodarstvo. Molčeva starka se res večkrat ni brigala zanj, niti mu ni rekla besede; pa je hipoma spet zaživela v njej stara volja in žena je ukazovala kakor prej, on je pa ubogal.

Naposled je Janez dočkal svojo polnoletnost. Mačeha je ostala vedno enaka. Nikoli se ni domislil, da bi se ji protivil, ko je ukazovala kakor prej, molče je delal.

Na sencih so mu poganjali prvi sivi lasje, ko je mačeha legla k večnemu počitku. Hvaležen ji je bil za njeno delo in trpljenje, vendar se mu je zazdelo, da je zdaj svobodnejše zadihal. Začutil je svobodo, pa samo trenutno. Ko je obdeloval svoje njive in hodil samcat po polju, ga je začela mučiti samota, ki je vladala okoli njega. Zdaj ni imel več mačeha, ki je nosila na svojih koščenih ramah skrbni težkega kmečkega poklica. Sam je moral nositi skrbni in hipoma je začutil, da je legla neznanja teža nanj.

Kadar je zdaj Janez oral, se mu je dozdevalo, da se zemlja, ki jo orje, vsesava vanj. Iz njene

globočine je čutil težo, ki ga je objemala pri nogah in mu prehajala v telo. Težko je stopal po njivi kakor stavec. Večkrat je pritajeno vzdihnil in zatrpel v novi bolečini. Spoznal je, da ni svoboden, da ga zdaj oklepa zemlja, ki jo obdeluje in za katero mora skrbeti. Zazdelo se mu je, da vstajajo korenine iz prsti in se ovijajo njegovega telesa, ga stiskajo in črpajo iz njega sile njegovega dela, da morejo živeti.

Janez je bil šele 30 let star, pa se je njegovo telo že sklonilo, v obrazu so se začrtale ostre gube, čeprav je bil fant zdrav in močan.

Ko je obdeloval svoje polje, se mu je rodila misel, da bi se oženil. Prave ljubezni fant ni poznal. Všeč mu je pa bila sosedova Franca, zala in pridna punca ter tudi petična. Janez se ni obotavljal, vprašal je za njeno roko in dobil jo je.

Ko so zleteli tisto leto škrjanci iz gnezda, je poletela preko polja kočija, v kateri je sedel novoporočeni par kmet Janez in njegova Franca. Počasi sta se peljala ob pšeničnem polju in ženin je pripovedoval nevesti o svojem delu in o skrbeh, ki so mnogo pretežke, da bi jih prenašal sam. Franca ga je poslušala, mu prijazno kimala in se smehljala. Ko ji je pravil o zemlji, ki ga muči, ker jo mora obdelovati s takim trudom, ga je vprašaje gledala in Janez si je mislil, da ga ne razume.

S svojo ženo se je Janez dobro razumel. Kmalu je pa opazil, da se s svojo poroko ni otresel skrbi, temveč si je nakopal še nove. Žena, ki je bila pridna in dobra, po njegovem mnenju pač ni poznala skrbi, saj je vse delala vedno vesela in smehljajoča se. On je pa sanjal o svobodnih ljudeh, ki hodijo po svetu brez skrbi in žive kakor ptički pod nebom. Sovražil je take ljudi, toda tudi zavidal jih je. On pač ni bil sovražnik dela, a sovražil je skrb, ki mu jo je nalagal njegov poklic. Želel je biti vesel in svoboden kmet, da bi hodil kakor kralj za plugom in bi kakor škrjanec vriskal pod nebo.

Ponosen je bil, ko mu je žena rodila sina. «To dete, ta sinček bo enkrat ono, o čemer sanjam», si je često dejal, ko je opazoval svojega prvorojenca. Z rojstvom deteta se je Janezova skrb povečala, vendar je delal bolj samozavestno kakor poprej. Zavedal se je, da ima potomca, ki bo nadaljeval njegovo započeto delo in užival sad njegovega truda. Toda to je bilo samo včasih in spet je prevladala skrb.

V tem trpljenju in skrbeh so doletele Janeza parkrat težke izgube. Enkrat mu je poginila krava, ki je zašla na paši med pšenico in se je spreobjedla. Drugič mu je pogorel skedenj.

Janez je komaj sam sebi verjel, da gori skedenj, v katerega je že njegov praded spravil svoje pridelke. Vendar je bilo res. Sredi polja je vstajal pod nebo dim, ognjeni zublji so lizali slamnato streho lesenega poda. Slama je šumela, kakor bi se njene bilke poslavljale od življenja, ki je klilo povsod v naravi. Ker je nastal ogenj ponoči, ni prišel nihče gasit. Janez je le slučajno opazil požar, preden je neko poletno noč pozno legel k počitku. Za gašenje je bilo prepozno. Skedenj ni bil zavarovan, na svoje stroške si je moral postaviti Janez novega.

Ko je bila njegova žena drugič noseča, mu je porodila hčerko, sama je pa na porodu umrla.

Janez se je skrušil sam vase. Prišla je neka njegova teta, ki je pomagala skrbeti za pogreb, odnesla dojenca nekam na rejo, a sinčka Janezka je odvedla s seboj. Janez je obljubil, da bo plačeval za svoje otroke in skrbel zanje. Spet je hodil sam po domačem polju s svojo žalostjo in težkimi skrbmi.

Ko se je zdaj spomnil svojih mladeniških let, se mu je zazdelo, da je sam zapravil brezskrbnost in svobodo, po kateri je vedno hrepenel. Hipoma se mu je zazdelo, da ni ustvarjen za zakon, da si je v zakonu naprtil še večje skrbi, ki ga spremljajo preko ženinega groba, saj mu je zapustila dva otročiča. Siloma se je otresel teh misli in se ves zagrizel v zemljo. Radodarno je žrtvoval grudi svoj trud in znoj, da bi jo zadovoljil, a zdelo se mu je, da je nenasitna, da

zahteva še več, da ji ni nikoli dovolj. On pa je delal in delal.

Ker je Janez priženil tudi nekaj zemlje, je imel zdaj tudi hlapca in deklo. Mož vendar ni mogel zmagati svojega dela in nehote se mu je večkrat vrinila misel na ženitev. Kakor se mu je po eni strani zdelo, da ni ustvarjen za zakonsko življenje, se mu je po drugi zopet dozdevalo, da brez žene ne bo mogel ostati. Ljubil je red in tudi otroke bi rad vzel domov.

V sosedni vasi je živela vdova Cilka, krepka ženska srednjih let. Posedovala je skromno hišico in kos polja. Cilka je bila daljna sorodnica njegove žene in kar sam jo je nekega dne zasnubil. Vdova je bila zadovoljna, vzela sta se. Janezova otroka sta dobila mater, katero sta zelo rada imela. Cilka je bila dobra ženska, nikoli ni pokazala, da je pisana mati.

Kmet Janez je večkrat opazil, da ima njegova druga žena nekaj sličnega z njegovo rajnko. Cilka je z veseljem delala in ni nikoli tožila, le prevelike skrbi ni pokazala.

Mož je svoji Cilki večkrat pripovedoval o svojih skrbeh. Spočetka ga je pač tolašila, kakor je vedela in znala. Polagoma ga je jela spoznavati. Ko sta neko nedeljo hodila po polju, je jel tožiti Janez, koliko zahteva zemlja od človeka, da kmet ne more nikoli svobodno zadihati, da ga tlačijo vedno nove skrbi, kako visoki davki so in kako je šele hudo, če je v družini bolezen.

Cilka je svojega moža smehljaje gledala, potem mu je pa dejala:

«Janez, ti pač nisi slab človek. Samega sebe pa ne poznaš. Zakaj vedno tožiš? Zakaj se bojiš znoja in truda, s katerim obdeluješ grudo, da ti da košček kruha? Zakaj si vedno nejevoljen in jezen sam nase? Imel si dobro ženo, o kateri si trdil, da ni bila sposobna, da bi prenašala s teboj tvoje skrbi. Janez, ali veš, kaj je vzrok tvoje nejevolje. Vem, da ga je poznala tudi tvoja rajnka, pa ti ga najbrže ni mogla in znala razodeti. Ali veš, zakaj si često želiš svobode, o kateri trdiš, da je naš kmet nima, čeprav je samo kmet svoboden gospodar na svoji zemlji? Janez, ti imaš premalo — ljubezni! Ljubezni ti manjka, verjemi mi. Obdeluj zemljo ne samo v znoju svojega obraza, temveč tudi z ljubeznijo! Tudi jaz sem imela prvega moža, garala sva kakor dve živini, pa sva bila vedno vesela in srečna. Poskusi tudi ti tako in lažje ti bo.»

Janez je začuden poslušal besede svoje žene in zamišljeno kimal z glavo. Mislil je, da bo njene besede kmalu pozabil. Cilka pa ni pozabila nanje in še večkrat je opozorila svojega moža, naj se ravna po njenem nasvetu. Čeprav ni bil več mlad, je vendar čutil posebno naklonjenost do svoje žene, ki ga je znala z različnimi malenkostmi prikleniti nase in polagoma je šele zasluhlil v svoji duši skrivnostn čar ljubezni.

Potekel je čas. Kmet Janez in njegova žena sta se postarala. Par desetletij sta živela skupaj. Ta čas je šele Janez spoznal, da je v resnici živel samo to dobo, kar ga je spremljala skozi življenje njegova Cilka, ki mu je prisvetila v mrak njegovih skrbi s sijem nove zarje, ki se imenuje — ljubezen.

Gustav Strniša.

Nebeška pevka

Pokrovčkova Marjanca je mislila sama o sebi, da je silno pobožna. Rada se je ponašala s svojimi čednostmi, zraven pa je vedela za vsako napako v okolici. Pri tem je hinavsko zavijala oči in vzdihovala: «Hvala Bogu, da nisem taka, kakor je ta oseba!»

Nekoč je čula v cerkvi genljivo pridigo. Star duhovnik je govoril o devicah, ki so v nebesih razvrščene okrog najvišjega prestola in pojejo pesmi, katere razumejo le pobožne duše. Tako se izpolnjujejo besede: oko ni videlo, uho ni slišalo in človeško srce ni občutilo, kar je Bog pripravil tistim, ki ga ljubijo.

Z. petje Marijanca ni imela posluha, zato jo je pridiga zbegala in potrla. Prepričana je bila o

Schicht
Terpentin-
Milo s svojim prednostmi

Je od nekdaj bila znana po svoji hudobnosti.

Danes pa je cela hiša vesela, četudi se pere perilo, ker se rabi

svoji nedolžnosti, vedela je, da bo uživala nebeško slavo, pri vsem tem pa bo morala molčati in biti drugim v napotje.

Zatekla se je k župniku ter mu odkrila svojo bolečino. «Peti bi rada znala», se je ponižno priklonila.

Duhovnik je sedel h klavirju in poslušal njene glasove. Na žalost ji je moral povedati, da njeno grlo ni ustvarjeno za petje.

«Potem pa ne bom sposobna za najvišje mesto», je strahoma ugotovila.

«Kvečjemu te lahko sprejmejo za število», se je skrivnoma namuznil. «Kakor bodo drugi peli, tako boš ti odpirala usta...»

«Seveda», jo je ujezilo, «če je tako, potem pa zadostuje, ako ohranim le polovico nedolžnosti.»

Soteščan.

ŽENSKI VESTNIK

Fižol

Fižol prištevamo po pravici k najredilnejšim, najokusnejšim in tudi najzdravejšim zelenjavam. Zato naj skrbi vsaka gospodinja, da bo imela svoj vrt in zelnik ali njivo dobro zasajeno s fižolom.

Ker je domovina fižola jug, je za mrz in slano precej občutljiv in raste le v toplejšem vremenu. Zato ga sejemo šele v drugi polovici meseca maja.

Tam, kjer nam manjka prostora, je vprašanje, kaj je bolje: ali naj sejemo fižol preklar ali nizki fižol. Nizki fižol lahko sadimo na slabih peščenih zemlji, kjer vseeno dobro uspeva, dočim za preklarja taka zemlja ni. Nizki fižol lahko posajamo tudi v presledkih, od srede maja do koncem julija, tako da ga imamo v različnih dobah mladega, zelenega za na mizo.

Natiški fižol (preklar) pa ima to prednost, da veliko delj časa daje svež sad in na manjšem prostoru več žetve. Tudi stroki njegovi so daljši in sočnejši, ker traja njih razvoj delj časa. Natiški fižol ljubi težjo zemljo in vlažen zrak; kjer tega ni, ne uspeva dobro.

Žal, da je fižol podvržen raznim boleznim: ena najhujših je rja. In ravno v deževnem času se ta bolezen prav rada pojavi. Ta bolezen prehaja tudi na seme, tako da se pri setvi drugo leto spet pojavi. Dostikrat je že seme, ki ga kupimo, okuženo.

Zato je priporočljivo, namočiti fižol eno uro, preden ga posadimo, v raztopini sode, in sicer 2 dekli na liter vode. Da pa še bolj pospešimo uničenje kužnih trosov, dodajmo tej raztopini še par zrnc bakrovega sulfata, ki ga lahko dobimo v vsaki drogeriji. Na ta način smo sigurni, da pridelamo zdrav in okusen fižol.

Za kuhinjo

Lovsko meso. Potolci pol prsta debele zreske govedine (kos od križa ali bržole), posoli in potresi s poprom in moko. Nato jih speci hitro na vroči masti, med tem pa jim prideni eno pest na ploščice zrezane čebule, malo kisa in juhe, in jih tako daj na mizo z zabeljenim krompirjem in solato.

Volovski jezik s poljsko polivko. Naredi blede prežganje iz masti in moke, zalij s črnim vinom, prilij dve žlici juhe, dodaj žlico razbranih in opranih rozin, eno žlico vampelov, žlico olupljenih stolčenih mandeljinov, malo dišave, limonine lupine in toliko sladkorja, da bo sladko (4—5 kock). Ko si volovski jezik skuhalo in ga olupila, ga kuhaj še četrte ure v tej polivki. Nato ga razreži, zloži na krožnik in vlij nanj malo te polivke. Ostalo pa daj posebej v skodelici na mizo.

Omaka iz mlade čebule. Kuhaj v pol litra juhe, katero si malo okisala, pest mlade, še komaj za lešnik debele čebule, pri kateri je še malo zelenja. Nato deni v kozico dve žlici surovega masla (putra) ali masti, košček sladkorja, dve žlici moke in mešaj. Ko je svetlo zarumenilo, zalij s čebulino juho, in ko se je malo pokuhalo, stresi še čebulo noter. Ko je prevrelo, je omaka gotova. To omako lahko daš h govejemu mesu s praženim krompirjem.

Pljučna pečenka na angleški način. Vzemi kos (pol kile) pljučne pečenke in odstrani kožo in maščobo. Nato jo posoli, potresi s poprom in pokaplaj z limoninim sokom, na kar povaljaj pečenko v vroči masti, da malo zakrknje. Dodaj košček surovega masla in par žlic juhe. Peči jo pičle pol ure, med tem jo pa pridno polisaj. Nato dodaj košček sladkorja, osminko litra črnega vina in malo juhe. Ko zavre, razreži pečenko, jo deni v skledo in vlij ves sok čez njo. Pečenka naj bo v sredini še malo rdeča, torej ne močno zapečena. Daj jo na mizo s praženim rižem in solato.

Cmočki za na juho. Mešaj v kozici na ognjišču 6 dek masla ali masti, 4 žlice moke, dve stepeni jajci in pol skodelice mleka, da se zgosti; na kar odstavi, da se shladi. Ko je hladno, zamešaj noter še eno jajce in napravi majhne cmočke, ki jih zakuhaj v juhi. Ko so četrte ure vreli, so gotovi. Če pa imaš premalo juhe, jih lahko zakuhaš tudi v vodi, ki jo pa potem odcedi in nalij juho na cmočke.

Omaka iz kislice. Iz ene žlice masti in treh žlic moke naredi blede prežganje. Sveže, zelene kislice operi in popari, na kar jih ožmi in dobro sesekljaj. Ko si prežganje naredila, deni sesekljane kislice (za eno dobro žlico jih je dosti) na prežganje, še malo prepraži, zalij z juho in malo osoli, pa dodaj še eno žlico kisle smetane. Ko je pol ure vrelo, je omaka gotova. Prilega se h govejemu mesu.

Omaka iz korenčka. Rumen korenček operi in ostrgaj, na kar ga na krušnem strgalniku (ribežnu) naribaj. V kozi razgrej žlico masti in dodaj žličico sladkorja. Ko se začne sladkor peniti in postane rujav, prideni dve žlici moke, in ko je moka zarumenila, deni noter nastrgani korenček. Malo še praži, na kar zalij z juho, prisoli in kuhaj približno pol ure. Če imaš, dodaj še žlico smetane, a ni, da bi morala biti. To omako daš h govejemu mesu s praženim krompirjem.

Praktični nasveti

Kako očistimo oljnate steklenice. Posode, v katerih je bila kaka oljnata tekočina, pa bi jih radi porabili za kako drugo stvar, se dajo še naj-

bolje umiti z živim apnom in vodo. Včasih pa se da oljnata maščoba, če ni pregosta in stara, spraviti iz posode tudi z navadno prstjo. Izpiranje s samim peskom maščobe ne spravi ven.

Oljnate slike, to je slike, ki so narejene z oljnati barvami, očistimo s čebulo. Čebulo treba prerezati na dvoje in potem narahlo drgniti po sliki. Čebulo moramo večkrat menjati, dokler ne spravimo zadnje umazanosti s slike. Nato zmočimo mehko gobico ali pa malo vate v mlačni vodi, jo ožmemo in narahlo obrišemo sliko.

Razne vedno zelene rastline, ki jih imamo pozimi v sobah, se zelo okrepejajo, če jih čez poletje postavimo na vrt. Samo jih je treba polagoma privaditi na zunanji zrak. Tiste, ki ljubijo bolj senco, kakor acaleje, palme in druge, postavimo v bolj senčnat kraj. Posadimo jih pa ene kot druge tako, da zagrebemo lonček do roba v zemljo. Tako jih lahko pustimo na prostem do jeseni.

Za pranje perila je primerna le mehka voda, potočnica ali pa deževnica. Trda voda (studencična) ni dobra, ker se milo in pralni prašek v njej dovolj ne raztopi. Lahko pa trdo vodo spremeniš v mehko, če jo prekuhaš in ji dodaš malo sode, preden jo uporabiš. Na sto litrov vode 30 dek sode.

Pozlačene okvire ogledal in slik očistimo in olepšamo, ako raztopimo v jajčjem beljaku malo soli in s tem okvire namažemo, nato pa odrgnemo s suho voleno krpo.

Pri posajanju vrtnic treba dobro paziti, na to, da se ne pretrgajo vlaknaste koreninice. Kar je gnilih, suhih in nalomljenih koreninic, je treba vse lepo porezati. Vrtnicam ne škoduje, če smo jih posadili pregloboko, samo da jih ne posadimo preplitvo. Zalivanje z gnojnico pospešuje njihovo rast.

Ako je črnilo v steklenici postalo pregosto, prilij malo vroče vode ali pa kisa. Z mrzlo vodo pa črnilo samo pokvariš.

Belo svilo ali pa sploh svetlo-barvasto svilo najbolje opereš v vodi, v kateri si kuhala pšenične otrobe in jo potem odcedila. V tej vodi raztopi še malo finega mila ali pa galuna.

Črno svilo operi v mehki vodi, kateri si pri-mešala nekoliko jajčjih rumenjakov. Izplakniti jo moraš nato še v mehki mlačni vodi. Mesto rumenjakov porabiš lahko tudi malo salmijaka, ki ga dodaj vodi. Pri pranju pa svile ne smeš nikoli drgniti (mencati), ampak jo samo narahlo stiskati in večkrat povleči skozi vodo.

IZ POPOTNIKOVE TORBE

Smrt uglednega dobrotnika

Krško v aprilu.

Te dni je umrl v Krškem v visoki starosti 76 let veleposestnik g. Fran Gregorič (katerega slika je bila objavljena že v prejšnji številki «Domovine»). Svoja obširna posestva v Gadovi peči, pri Sv. Križu, na Trški gori, na Polju in v Krškem je vzorno vodil nad pol stoletja. Njegovi vinogradi v Gadovi peči in na Trški gori so mu dajali leto za letom po več sto hektolitrov pridelka, ki je slovel za najboljšo dolensko vino. Veleposestvo Žabjek pri Sv. Križu si je vzorno uredil ter redil na njem leto za letom krasno živino.

Kmetom na Krškem polju je bil najboljši svetovalec v vinogradništvu, živinoreji in sploh v kmetijstvu, ubožnim prebivalcem okoli Gadove peči pa velik dobrotnik. Ko je ležal na mrtvaškem odru, so se ga spominjali z razobešenjem črnih zastav: Sokol, kateremu je sezidal dvorano, občina, kjer je bil mnogoletni odbornik in županov namestnik, občinska hranilnica, kjer je bil dolgo časa član upravnega odbora, in končno farna cerkev, kateri je bil dolgo vrsto let cerkveni ključar.

Zaradi svojega kremenitega značaja, dobrosrčnosti in pripravljenosti, pomagati svojemu bližnjemu, je bil pokojni Gregorič splošno priljubljena osebnost na Posavju in Krškem polju. O tem je pričal tudi njegov pogreb, katerega se je

udeležila velika množica kmetijskega ljudstva iz okolice, Polja in z Gorjancev. Na zadnji poti so spremljali pokojnika seveda tudi neštevilni meščani in uradništvo ter mnogo Ljubljančanov, prijateljev pokojnika, nadalje v častnem številu vsa posavska sokolska društva in krojih, gasilci s svojo godbo in krška Glasbena Matica, ki je zapela pokojniku v slovo tri žalostinke. Truplo je bilo položeno v rodbinsko grobnico na krškem pokopališču.

Bodi dobrotnemu pokojniku ohranjen časten spomin!

Praprečanovo pismo

Prapreče, v aprilu.

V pretečenem deževnem in snežnem tednu sem jo mahnil proti Zlatemu polju ter se oglašil pri prijatelju Jančetu.

«Veš, Tone, sedaj imam zopet eno skrb več,» mi je rekel Janče, «denar spravljam skupaj za pogreb.»

Zelo sem se začudil prijateljevim besedam in ga radovedno vprašal, kaj neki ga je do tega dovedlo. Pa mi je Janče pripovedoval:

«Umrla je pri nas v fari znana Petkova mati. Vsi smo vedeli, da je imela denar pri ljudeh posojen. Obvestili smo kajpak našega gospoda župnika glede pogreba in zvonjenja, a župnik je kar naprej zahteval denar za pogreb in zvonjenje. Mi smo mu povedali, da je glede denarja lahko brez skibi, posebno ker se je oglašil nekdo, ki je pokojnici dolgoval 500 Din. Župnik pa je vstrajal pri svojem in ni ženi ves čas, kar je ležala na mrtvaškem odru, nič zvonilo, čeprav je bila pobožna ženica.

Še eno žalostno zgodbo ti imam povedati. Neka žena je imela tako prostorno srce, da ti ni zadostoval njen mož. Začelo se je pravo shajališče pri tej hiši. Moža je to naposled ujezilo, pa je pošteno zarogovilil. Toda žena je s pomočjo svojih znancev zvezala svojega moža in zaprla v klet. Bližnji sosed je siromaka na njegovo klicanje oprostil zapora. Ubogi mož je kar z zvezanimi rokami hitel k orožnikom v Lukovico. Vsa ta reč je, seveda, prišla pred sodišče in tako sta bližnja soseda, mož in žena, prejela kazni, on štiri, a ona dva meseca.»

Mislil sem za enkrat končati, pa imam še dve novici:

Na sv. Peregrina se je v naši Lukovici vršil običajni živinski in kramarski sejem. Seveda, je bil zelo slabo obiskan zaradi neugodnega vremena, snega in dežja. Brez pretepa pa kljub temu ni minil.

Slučajno sta se na sejmu sešla tesar Ciril in kmet France. Tesar je od Franceta zahteval, naj mu še izplača nekaj denarja, ker mu je les tesal. France pa je trdil, da mu ničesar ne dolguje. Črez čas ga je tesar prosil naj mu da vsaj za četrtno žganja. Izpila sta ga nato kar dve. Tesar je nato prosil Franceta, naj mu da vžigalnik, da si prižge tobak. Ko je imel ta vžigalnik v rokah, je zbežal. France pa za njim ter ga je sunil z nožem v hrbet. Obadva imata sedaj nekaj: Ciril boječine, a France prosto stanovanje in brdski ieci.

V obližju znane Limbarške gore sta dve hčerki pred orožniki skušali skriti morilca lastnega očeta! V tisti hiši so cele dreve in noči popivali.

Sedaj, ko politika počiva, upajmo, da se bodo naši dušni pastirji poprijeli z največjo vnamo svojih ovčic in jih navajali na čednostno življenje.

Z našega Primorja

Življenje na Sušaku. — Trsat. — Omišali.

Primorje, sredi aprila.

Ko se človek pripelje iz Ljubljane ali Maribora skozi zgodovinsko znameniti Karlovac preko še vedno zasneženega Gorskega Kotora na postajo Plase-Crikvenica, zagleda

nepričakovano sinje morje, ki valovi globoko spodaj, okoli in okoli obdano od otokov Krka in Cresa, ter obstrmi v drvečem vlaknu nad lepoto, ki se mu tu odpira. Lepota, da se ne dá popisati!

Sanjavi B a k a r, pripovedka iz starili dni, ponosna Kraljeviča, polna upanja in nade na še bogatejšo bodočnost, vas za vasjo, luka za luko, tam na otoku Krku pa samozavestno sokolsko gnezdo Omišalj. Vse to in še marsikaj drugega, kraški svet, rdeči vinogradi, ženično izvedene železniške serpentine in viadukti omamijo popotnika, da se komaj zaveda, kdaj ga je vlak z 800 m nadmorske višine pripeljal mimo Sv. Kuzma skozi Podvežico in skozi dolgi tunel naravnost k morški gladini v mesto, ki se zove S u š a k.

Državno-politično se tu ob neznatni Rečini, ki je kot pristna kraška reka včasih polna vode, včasih pa suha, začena naše jugoslovensko Prifinorje. Pa samo državno-politično, kajti Jugoslovani segajo še dalje.

Sušak!

Drvenje in vrvenje: polno življenja! Tu je vse preozko, pretesno. Na Brajdici, na Delti je toliko lesa iz Slovenije nakopičenega za izvoz, da njegov vonj nadvladuje vonj morske vode. Človeku se zdi, da diha vonj zelenih gozdov v pohorskih šumah. Na Jelačičevem trgu tik ob Rečini, sedanji državni meji, se noč in dan gnete narod, ker ima pre malo prostora. Na desnem bregu potoka, na desnem bregu prekopa, ki se imenuje Mrtvi kanal, je v resnici vse mrtvo, četudi hiše ne morejo pokriti svoje nekdanje velikomestne tradicije živahnega pristanišča, ki se je nekdanje imenoval Reka.

Trsat!

Znamenita božja pot, kamor dosepeš s Sušaka po več sto (424) stopnicah mimo zanimivih zgodovinskih kapelic, katerih eno je postavil Korošec Aichelburg, pa tudi z elegantnim avtom, ki te dvigne tja gori za 3 Din. Bosanski frančiškani, katerim so krški Frankopani sezidali lep samostan, s hvale vredno gorečnostjo gojijo tu na tako izpostavljenem hribu živo tradicijo onih, ki so leta 1671, dali svoje življenje in vse svoje imetje za visoke ideale svobode in samostojnosti. Njihova ideja, ideja Frankopana in Zrinjskega, je še vedno živa med narodom. Vrhu Trsata ob samostanskem vrtu in okrevališču prirejajo pravkar na trdem kraškem svetu krasen park z lepimi nasadi, z južnimi drevesi in rastlinami, z okusnimi klopki s tako veličastnim razgledom na morje, na Krk in Cres, na Sušak-Reko, na drugi strani pa na obširno, vedno višje se dvigajoče zaledje z Učko, Velebitom in drugimi sivimi gorami, da se ta razgled kosa v vsakem oziru z znamenitim razgledom, ki ga nudi Marjan na Split in njegovo okolico; zaliv pa, ki ga tu spodaj tvori morje, bi bil po svetu že davno zaslovel bolj nego neapoljski, ako bi imel za tujce še privlačnost ognjenika Vezuva. Imenuje se po pravici Kvarner («Črni kotiček») zaradi pogubonosnih bojov med silovitim morjem in še silovitejšo kraško burjo, o čemer pričajo številne in zelo zanimive slike in podobe, razobešene v cerkvi Matere Božje na Trsatu.

Iz naše vedno živahne luke na Sušaku traja vožnja z ladjo na bližnji otok Krk le pičlo uro v kopališče Omišali in dve uri v kopališče Malinska; med obema pa še leži preprosto kopališče Njivice.

Omišalj!

To je kamen, trd in nepremičen ob vedno živo pluskajočih morskih valovih; to je prava slika borbe človeka z naravo. Tako rekoč neposredno iz morja se dvigajo velikanski skladi pečevja v nedostopnih stenah navpično proti sinjemu nebu. Spredaj leži idilično kopališče z lepim borovim gajem v ozadju; zgoraj pa si je človeška roka na skoro nedostopnem prostoru, ki ga obdajajo Male in Vele stene,

„Moj mož
sme kaditi,“

pravi mlada gospa Mica. „Ne škodi, če so zastori malo zakajeni, ko se pa lahko takoj operejo. Ne mučim se s pranjem, ker vse to opravi RADION čisto sam.“

Varuje perilo!

zgradila naselbino, ki nudi človeku vse polno zanimivosti. Hiša se drži hiše kakor v mestu; vmes razpadli in razdrti domovi. Žene vse leto v črnih oblekah; če vprašaš po vzroku, ti odgovore, ker žalujejo po Frankopanih. Ti so imeli tu lep dvorec, do katerega se je dospelo ali skozi strma Mala vratca ali pa skozi lažje prehodna Vela vratca. Ime Pred Kaštelom še spominja na one čase, na še starejše pa nagrobni kamen rimskega legijonaria in tri plošče, vzdane v pročelje cerkve in nad vhodom v cerkveni stolp z glagolskimi črkami. Pogled z Velikih sten na morje, na otok sam, na obalo in Kraljevičo preko Sušaka do Moščenic, od Velebita pa do Učke, je impozanten. Za prvim pomolom proti zapadu se vidi sanjava luka, to so Njivice, samo uro hoda od Omišlja oddaljene; bolj v ozadju pa se vidi znameniti samostan Porot in hribovje, poraslo z oljčnimi gaji, za katerimi se skriva ljubko kopališče Malinska.

Tri morska kopališča na našem sedaj naj-severnejšem otoku in zato nam Slovencem najbližja in najlaže in najceneje dosegljiva.

Fr. M.

ZANIMIVOSTI

× Deklica z lepim tenorjem. Čeprav vidimo dandanes ženske že v vseh mogočih doslej izključno moških poklicih, vendar je težko verjetno, da more nastopati ženska celo kot junaški tenor. Mlado dekle iz Prage, ki je imelo poprej visok sopranski glas, se je moralo podvreči operaciji zaradi golše. Operacija je imela za posledico dolgotrajno hripavost. Po enem letu je glas dekleta močno padel in sedaj razpolaga deklica s krasnim tenorjem. Deklica je ta izreden pojav takoj dobro izkoristila. Dala se je izvežbati v petju in nastopa v nekem praškem kabaretu kot tenor. Te dni so jo povabili tudi v Zdravniško društvo v Prago, da prouče ta nenavađen pojav. Ko je za špansko steno čist in poln tenor pel arijo iz opere «Cavalleria rusticana», so vsi mislili, da imajo pred seboj nadarjenega moškega pevca, bila pa je deklica.

× Širjenje črnih koz v Angliji. Nalezljiva bolezen črnih koz, ki se je začela zadnje čase širiti tudi v Angliji, je zahtevala od januarja do danes

82.

In zdaj sta videla, zakaj je bila štokrlja v takih strahih, zakaj iz vode se je prikazala glava z lokavimi, prežečimi očmi; sedela sta na krokodilu! — »Dobro dan!« je rekel krokodil. »Ali bo žena vesela, ko ji prinesem tak slasten priboljšek!« In brzo je odplaval dalje. Joj, joj, kako sta trepetala malčka!

Doživetja kralja Debeluha in sinka Debelinka

Knjiga s 120 zanimljivimi risbami. Najprijetnejše kratkočasenje za naše malčke, a tudi za odrasle.

Knjiga stane 12 Din. po pošti 13 Din. Dobje se v Oglasnem oddelku »Jutra«, Prešernova ulica 4, ter pri podružnicah »Jutra« v Mariboru in Celju

samo v severozapadnem delu Srednje Indije nad 600 žrtev. Trenutno še ni znakov, da bo bolezen ponehala. Tedensko umrje v imenovanih krajih po 45 oseb. Vlada v Indiji je zategadelj izdala nalog, da se mora prebivalstvo podvreči cepljenju s serumom zoper koze. Ta ukaz je doslej ubogalo 50 tisoč ljudi, kar pa je v primeri z gosto naseljenim ljudstvom v indijski deželi zelo malo. Indijanci se zelo trdovratno upirajo angleškimi zdravstvenim metodam in beže pred zdravniki, ki oskrbujejo cepljenje, v divjino. Rajši kakor k uspešnemu serumu se zatekajo k čarovnim sredstvom in predmetom, ki jih njihova vera proglašja za svete. Dočim povzročajo črne koze takšne skrbi na jugu Azije, se množi tudi strah prebivalstva pred to boleznijo na Angleškem. Zadnji tedenski izkaz zdravstvenega urada v Londonu navaja, da je bilo doslej na Angleškem prijavljenih 253 lahkih in osem težkih primerov črnih koz. Tudi na Francoskem je že zbolela za to boleznijo ena oseba.

× **Živalske zaloge v votlem deblu.** V Ellenbergu na Pruskem so posekali zanimiv topol. Ko so ga hoteli razzagati, so odkrili v notranjosti mogočnega debla skladišče posebne vrste. Votlo deбло je bilo napolnjeno po neki podlasici z zimskimi zalogami. Čisto spodaj je ležalo 44 miši, ki so bile skrbno pokrite s peskom in zemljo, tako da zrak ni mogel do njih in da so ostale sveže. Nad mišmi je sledila plast z raznimi ptiči, a nad to tretja, največja, z želodom. Zaloge so bile čisto nedotaknjene, iz česar sklepajo, da je podlasica poginila še pred zimo. V istem deblu so našli še eno votlino, ki jo je veверica napolnila z zimskimi zalogami.

× **Strašna vročina na zvezdah.** Mnoge zvezde, ki jih vidimo v jasnih nočeh, ni o nič drugega kakor zelo oddaljena solnea, podobna našemu solnecu. Ker je razdalja med zemljo in zvezdami ogromna, jih vidimo v obliki svetlih točk. V resnici so pa zvezde ogromne žareče oble, na katerih neprestano nastajajo goreči plini. Zvezdoslovcem se že posrečilo izmeriti toploto na površini nebesnih teles. Najbolj vroče je na zvezdah svetle bele barve, na katerih doseže vročina rad 20.000 stopinj. Manj vroče so zvezde žolte barve, med katere spada tudi naše solnce. Njihova površina neprestano izžareva in temperatura znaša samo okrog 6000 stopinj. To so zvezde, ki se že ohlajajo. Najnižja temperatura je na zvezdah rdečkaste barve, na katerih doseže temperatura 2000 sto-

pinj, torej približno toliko kakor v plavžih. Te zvezde neprestano menjajo svojo svetlobo in spominjajo na plamen pojemajoče petrolejke.

× **Pet stvari si misli na enkrat.** V Pariz je prispela 17letna ciganska deklica Tea Alba, ki jo imenujejo Američani »dekle s petimi možgani«. Njena posebnost je ta, da lahko misli in izvrši pet stvari istočasno. Če ji diktirajo n. pr. pet kratkih stavkov v petih različnih jezikih istočasno, jih bo zapisala tudi istočasno. V eni roki bo držala tri svinčnike, v drugi roki dva. To presenetljivo zmožnost si je pridobila z vztrajnim, metodičnim vežbanjem v zgodnji mladosti. Mimogrede se je naučila dvajset jezikov, ki jih obvlada v govoru in pisavi. V Pariz je prišla Tea Alba zato, ker bi neki profesorji radi delali poskuse z njo. Že cela vrsta odličnih osebnosti je preizkušala njene sposobnosti in se jim divila. Tea Alba je znatno skromnejša v naziranju glede svojih lastnosti in pravi: »Nisem čudo in nimam pet možganov, temveč ene same. Kar jaz znam, bi zmožel vsak človek po večletni vaji.«

× **Tožba zaradi stenice.** V Prago je prispela pred tremi meseci mlada gledališka igralka iz Brna. Ustavila se je v nekem uglednem praškem hotelu in tam prenočila. Spati ni mogla, kajti stenice, ki jih je kar mrgolelo, so jo vso noč grizle. Drugo jutro je odšla igralka naravnost k zdravniku, se dala preiskati in je na podlagi zdravniškega spričevala vložila proti lastniku hotela tožbo. Za izid razprave je vladalo v Pragi veliko zanimanje, kajti igralka je zahtevala 1200 češkoslovaških kron odškodnine. Hotelir se je upiral, pomagalo pa ni dosti. Sodišče je igralki priznalo pravico do odškodnine in sodnik je celo omenil, da zahteva ni pretirana.

× **Čudovita kovina.** Iz Londona je nedavno prispela vest, da se je posrečilo nekemu kemiku odkriti kovino, ki lahko prosto plava v zraku in nima teže. Pa ne samo ona, tudi drugi predmeti v njeni bližini se baje odtegnejo vplivom težnosti. Izumitelj je vzel ploščo iz abarita, kakor je imenoval čudežno kovinasto škatlo, in škatla je baje obvisela v zraku, kakor da ji zemlja privlačnost skozi abaritsko ploščo nič ne more. Seveda so takšni poskusi vzbudili najraznovrstnejše domneve. Nekateri so menili, da se je posrečilo odkriti bistvo privlačnosti. No, manjkalo seveda ni dvomljivcev, ki so smatrali vse skupaj za navadno sleparstvo, kvečjemu še za kakšen izreden pojav magnetizma. Kakor se je sedaj izkazalo, so imeli dvomljivci vsaj deloma prav.

Toda abarit ni sleparstvo, čeprav nam ni razkril bistva privlačnosti in v zraku ne visi, pač pa se odlikuje po svojih nenavadno silnih magnetiskih lastnostih. Je namreč dvestokrat občutljivejši za magnetske vplive kakor jeklo. Naziv čudežne kovine mu pripada s polno upravičenostjo, kar se je pokazalo tudi pri poizkusih, ki so jih izvršili ž njim te dni v Newyorku. Tam so izdelali zvočnike z ojačevalci iz abarita. Uspehi so prekosili vsa pričakovanja. Čričkovo petje si slišal iz zvočnika kakor salvo revolverskih strel, brenčanje čebele kakor grmenje, utrip srca kakor razbijanje parnega kladiva, najmanjši šumi in zvoki so se ojačili v ogromnost. Uporabljenost abarita v tehniko zvočnikov in govorečih filmov torej je ogromna. Abarit je posebna zlitina iz treh kovin, platine, kobalta in germanija v določenem razmerju.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Koroška.

Prejšnje čase, ko so še koroške ženice kadile iz vivčkov, se je neki gospodinjji pripetilo tole:

Ko je devala močnik v skledo, ji je iz ust padel vivček v vrelo jed. Žena je prinesla jed na mizo in rekla družini:

«Nesreča se mi je prigodila. Vivček mi je padel v močnik. Pazite malo, da mi ga kdo ne zamenja s štrukljem in požre.»

Godčevska.

V neki fari so imeli običajno velikonočno izpraševanje in je župnik vprašal nekega šaljivega godca, kaj pomenijo besede: vera, upanje in ljubezen.

Pa je godec odgovoril: »Vera je na vsakem molku, ki ni raztrgan. Upanje je pri gostilničarju, pa le za tiste, ki so dobro znani. Ljubezni je še največ pri fantih in dekletih, a pri oženjenih je ljubezen navadno že zelo obrabljena.«

Dobro je odgovoril.

Neki bahač je srečal kmeta, ki je vozil z dvema osloma, in ga vprašal: »Kam pa greste vi trije osli?«

«Mimo četrtega!» je menil kmet.

Obnavljanje

moči, zdravja in delovne sposobnosti; podaljšanje zdravega in aktivnega življenja.

Človek v današnji dobi ne umrje naravne smrti in mirno, temveč počasi ubija sebe s tem, da zanemari svoj organizem, ker ne prične ob pravem času čistiti svojega organizma strupov, ki se nahajajo v njegovi hrani. Da bi se obvarovali zgodnje invalidnosti in smrti, je treba organizem od časa do časa čistiti in ga podvreči medicinski reviziji prav tako, kakor to napravimo s starimi stroji; brez tega se stroji zamaše in hitro kvarijo.

Človeški organizem ne glede na to, da sprejema strupe iz hrane, vseeno ostane zdrav, močan in sposoben za delo do tedaj, dokler njegove življenske žleze normalno vrše svoj posel. Slabe, bolne žleze izčrpajo ali nerazvite že od rojstva, ne nasičajo organizma z dragocenimi elementi in hormoni energije in moči v zadostni množini; zaradi tega se življenski tonus pri organizmovih elementih zmanjšuje, krvni tok in izmenjava snovi zastajata in v organizmu se usedejo od časa do časa neodstranjene materije (mokračna kislina, urati, toksini i. dr.), kateri povzročajo slabost, naglo utrujenost, predčasno ovenelost, vse mogoče bolezni, starost in celo smrt. Na srečo pa so sloviti učenjaki: Braun-Sekar, Karno, Gilbert i. dr. dokazali, da se z nasičenjem organizma s fiziološkim ekstraktom (kakor «Kalefluid»), pripravljen iz življenskih žlez mladih, močnih živali, povračata zopet mladeniška moč in energija. Torej zakaj se «Kalefluid» približuje medicinskim zborom vsega sveta že nad 28 let ga smatrajo kot močno ojačujoče in moč povračujoče sredstvo za časa bolezni. «Kalefluid» je potreben vsem onim, katerih organizem je nagnjen k raznim obojenjem, zahteva pa stalno krepitev moči, povzročene od bolezni, slabe hrane, fizičnega in duševnega dela. Gospod zdravnikom «Kalefluid» brezplačno in franco v svrhu preizkušnje. Brezplačno pošljemo vsakomur podrobno literaturo o varovanju in obnavljanju zdravja; obrnite se: Beograd, Molerova ul. 27a, Miloš Marković. «Kalefluid» D. Kaleničenka se dobi v boljših lekarnah in drogerijah vsega sveta.

Kompliment.

«Ti si zrel za norišnico,» zakriči Gašper v prepiru.

«No, potem se bova pa kmalu zopet sestala,» mu odvrne Miha.

Kranjce in Anglež.

V neki ameriški kavarni sta se sešla Kranjec in Anglež ter se začela pričati o tem, kako se pri rokoborbi lažje premaga nasp. otnik. Anglež je trdil, da najhitrejšje obvlada nasp. otnika, ako ga s pestjo sune v trebuh. Kranjec pa je bil mnenja, da sovražniku še lažje prideš do živega, če ga suneš pod nos.

«Pa se prepričajva, kdo ima prav!» predlaga Anglež, ves vnet za rokoborbo.

Kranjec mu pritrdi.

«Prav,» zakliče Anglež in sune Kranjca v trebuh, da se ta vrzne in obleži.

Anglež si začne prižigati cigaro, a tedaj se Kranjec naglo pobere ter krepko dregne Angleža v nos. Temu se podedi kri in nos mu zateče. Odlete! je v steno in zaklical: «Tudi tvoja metoda ni slaba, presneti Kranjec!»

Ciganova poslednja želja.

Cigana, ki je bil na smrt obsojen, so vprašali kaj si želi, in cigan je odgovoril: «Edina moja želja je, da bi za starostjo umrl.»

Naravno čudo.

Janez: «Ali bi rad videl kakšno naravno čudo?»

Miha: «Kar pokaži mi ga!»

Janez (pokaže gospoda, ki se piše Oreh ter nosi v roki zavitek jabolk): «Glej, to je Oreh, ki nosi jabolka!»

Izhod iz zagate.

Marjana je lepa, mlada žena, ki pa ima to smolo, da se je zagledala v domačega kaplana. Njen mož Luka to sluti in išče prilike, kako bi jo ujel. Nekoč gre žena zgodaj k spovedi, a mož hiti takoj skrivoma za njo ter sede v spovednico, ki je bila še prazna.

Žena pride in se začne v veri, da je v spovednici kaplan, izpovedovati takole: «Omožena sem, pa vendar ljubim neoženjenca, vojaka in vas, gospod kaplan.»

Mož se razjezi, zapusti spovednico in gre domov. Žena, ki vidi, kakšna smola jo je zadela, vpraša za svet svojo sosedo in ta ji reče: «Tvoj mož je pohleven. Reci mu, da si vedela, da je on v spovednici, zaradi česar si tako govorila. Reci mu: Ljubila sem te, ko si bil še neoženjen. Prav tako sem te imela rada, ko si bil vojak. Danes pa si bil moj spovednik in sem ti zopet razodela svojo ljubezen.»

Furmani so furali . . .

JAKA: Se enkrat hvala Ti, Luka, za štrange in posebno še za pouk. S Tvojimi štrangami je pa šlo kakor Elija skoz gori na vrh klanca. Hej, birt, danes pa plačam liter vina, ker mi je Luka povedal nekaj zelo koristnega za mene. Ja, še svojim štirim bratom, ki so kmetje, in vsem znancem, ki jim želim dobro, bom povedal, da morajo kupovati štrange in druge vrvarske izdelke le take, ki imajo privezan rdeč listek s pajkom v okrogli mreži in ime Grosuplje, Luka, zdaj ga pa pijmo in zapojmo tisto našo:

Furmani so furali . . .

Cvetje, zelišča, korenine in lubje

vske vrste, v subem stanju, kupuje v vsaki maožini

R. Luckmann
Ljubljana, Ahaoljeva cesta št. 10.

Zahtevajte brezplačno cenik! 183

L. Mikuš
LJUBLJANA, Mestni trg 15
DEŽNIKI

NA MALO NA VELIKO

Ustanovljeno 1839 69 Telefon 2282

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 7 Din. Zenitni oglas, doplsovanja in trgovski oglas vsaka beseda 1 Din. Za pošiljanje ponudb in dajanje naslovov še posebej 2 Din. Znesek je priložiti naročilu.

Oglasni oddelek «DOMOVINE», Ljubljana, Prešernova ulica št. 4. Telefon št. 3492.

Kovaški pomočnik

ki bi mogel dvigniti obrt, dobi službo takoj. — Naslov pove oglasni oddelek «Domovine». 210

Vzorci (šnite) športnih čenic itd.

razpošilja A. Gubina; izdelovanje krojev. Sv. Peter pod Svetimi gorami. 209

Dve boljši harmoniki prodam

štiri- in petvrstni, še prav dobro ohranjeni. — Štefan Arzenšek, 5. mestna hiša za Bežigradom, Ljubljana. 212

Novootvorjena pletilnica

na Kette-Murnovi cesti št. 6 se cenjenemu občinstvu priporoča. Naročila se po zelo solidnih cenah sprejemajo. 171

Trgovina s stanovanjem in zemljiščem

se odda v najem po zelo ugodnih pogojih. — Naslov v oglasnem oddelku «Domovine». 200

Več sto tesarjev in gozdnih delavcev

po izvrstni plači, sprejme za vse leto takoj Ivan Veršec, Bistra kraj Zagreba.

Želodčno tinkturo

preizkušeno, proti zaprtju in drugim težkočam želodca, priporoča dr. G. Piccoli, lekarnar v Ljubliani. 150

Čevljarskega vajenca

z vso oskrbo v hiši sprejme takoj Karel Kisilak, p. Rogaševci. 205

Brusilne plošče

za vodne žage, orodje kakor tudi razne ročne drsalce za brušenje teraca in betona prodaja najceneje

Felix Toman

Ljubljana, Resljeva cesta št. 30.

ZA BIRMO!

Zahtevajte brezplačno cenik!

Jamstvo 5 let

Elegantna, ploščnata, niklasta cilindar ura s kamni kot slika, Din 98.-

Ista v gladki škatljici Roskopf Din 68.-

v najcenejši kakovosti Roskopf Din 49.-

5letno jamstvo.

Za neodgovarjajoče vrnemo denar.

A. Kiffmann, Maribor 43-c.

Specialist boljših ur.

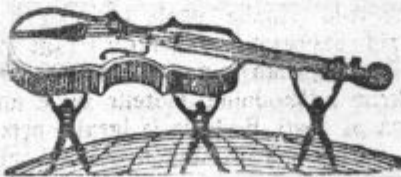

Cenik brezplačno!

Samo perilo iz domačega platna se ne trga!

Zato pa dajte v tkanje laneno prejo, da jo stke v domače platno tkalnici „Krosna“ v Ljubliani, Zrinjskega cesta št. 6. Tkanje najceneje. 211

Domače platno v zalogi.

Veliki cenik

ilustrovani dobite zastonj! Zahtevajte ga od skladišča

MEINEL in HEROLD

tovarna glasbil, gramofonov in harmonik

R. Lorgor, MARIBOR št. 104-B.

Violine od 95 Din. Ročne harmonike od 85 Din. Tamburice od 98 Din. Gramofoni od 345 Din in dalje.

BOLNIKI, čitajte!

Ravnokar je izšla razjasnitev! V tej razpravi dolgoletna izkušnja o razlogih, postanku in zdravljenju živčnih bolezni. To odlično zdravilo pošljemo vsakomur, ki ga pismeno zahteva od spodnjega naslova. Na tisoče zahvalnih pism dokazuje nenadomestljiv edini uspeh neumornega in vestnega preiskovanja za dobrobit bolnega človeštva. Kdor pripada

veliki množici živčno bolnih,

kdor trpi na raztresenosti, tesnobi, slabem spominu, nervoznem glavobolu, jezi, motenju prebave, prevelikih skrbi, bolečin v zglobovih, splošne ali delne telesne slabosti ali od drugih brezštevilnih pojavov,

mora zahtevati mojo knjižico ulehe!

Kdor jo pazljivo prečita, pride do resničnega spoznanja, da obstoji enostavna pot, ki pelje do zdravja in življenske radosti!

Ne čakajte, temveč pišite še danes!

E. PASTERNAK, Berlin S. O.

Michaelskirchplatz Nr. 13. Abt.

Ivan Pakiž, Ljubljana

Pred škofijo 15

Vam nudi, srebrne žepne ure	250 Din
niklaste	48 "
niklaste žepne ure	66 "
srebrne ovratne ve ilice z obeskom	30 "
budilke "Wecker"	60 "
stenske ure z utei	125 "

Dvokolca najboljših svetovnih znamk v veliki izbiri, zelo poceni. Najnovejši modeli otroških vozičkov od preprostega do najlincejšega, in igračni vozički v zalogi. Več znamk živalnih strojev najnovejših modelov, deli in pnevmatika. - Ceniki franko. - Prodaja na obroke.

„TRIBUNA“ F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov Ljubljana, Karlovska cesta šte. 4.

Izredna ponudba

Za deževni letni čas priporočamo, da si nabavite **kožno pelerino za dež**

C. O. V. tehta samo 110 gramov, imitacija ribje kože Imm. Odkrilo se je ta pelerina izkazala, ker ne propusta mokrote, je komedno zložljiva, kakor majhna žepna beležnica, ki se jo nosi vedno lahko s seboj, ter je nadvse trpežna. Zelo priporočljiva za dame in gospode (tudi za otroke) v dežju in snegu, za izlete in sport.

Reklamna cena s posebno kapuco in stujem samo 70,- franko, zacinjena, poslana po poštne povzetju. Razpošilja A. Mařík, export, Praga XII., Loudýnska 57. (če ne bi ugajala, vrnimo zameno). Naslov natančno napisati.

Priporočajte in širite „Domovino“

Živinorejcem

priporočamo zanje jako koristno knjigo

Prva pomoč ponesrečenim živalim.

Napisal jo je živinozdravnik prof. dr. Kern. Okrašena je s 93 zelo poučnimi slikami in ima nasledno vsebino:

Sestava živalskega telesa, zdravila, obkladki, masiranje, drgnjenje, o načinu kako se žival pristi, da je mirna, o dvi ganju padlih ali bolnih živali, o ranah ter kaj je storiti v raznih slučajih nagle obolesti, kol pri poškodovanju rogov, poškodobiko pita in zakovanju, pri prišču med parklji, opeklini, strelji, zlomu kosti, zvitju, izčlenjenju, izpadu porodnice in maternice, izpadu danke, vnetju vimena, driski, zaprtju, koliki, nape njanju goved in ovac, pri tujih pred

metih v požiralniku, pretresu možgan, solnčarici, nevarnosti zadušitve, zastrupitvi, ozebljenju, postopanju s popkom, mrzlici, omedlevici, kužnih boleznih itd.

Vsak lastnik živali, ki se hoče obvarovati škode pri ponesrečenih živalih, bi moral imeti to knjigo.

Knjiga, ki velja s poštnino vred Din 36-50, se naroča

v knjigarni Tiskovne zadruga v Ljubljani

Prešernova ulica 54 (nasproti glavne pošte)

Trdaja za konzorcij «Domovine» Adolf Ribnikar.

Najuspešnejše sredstvo za rejo domače živali je brezdvomno MASTIN

ki pospešuje rast, odelitelov in omastitev domače, posebno klayne živine. Jasen dokaz neprecenljivo vrednosti Mastina so brezštevila zahvalna pisma! Cena 5 škat. 46 Din, 10 škat. 80 Din. LEKARNA TRNKOCZY (zrav. rotovžna), Ljubljana 66.

Prima gonilna jermena in vse mlinsko-tehnične potrebščine vedno v zalogi pri trdkri CADEZ & BRGAR, Ljubljana, Kolodvorska ulica 35. 137

J. STJEPUŠIN
ZAGREB, JURJEVSKA 57
priporoča

boljše tamburice, strune, partiture, šole in ostale potrebščine za vsa glasbila

Odlikovano na pariški izložbi

Ceniki franko

Najboljši in najekonomičnejši

ELEKTROMOTORJI

iz znanih čeških tovarn Škodovi Zavodi v Plznju se nahajajo v velikosti od 1/4 do 30 k. s. stalno v naši zalogi v Ljubljani.

Obrnite se na: **ZASTOPSTVO SKODOVIH ZAVODOV V LJUBLJANI**
Selenburgova ulica šte. 7 191 **Telefon 2966.**

Lekarna Mr. Ph. Leo Bahovec

Ustanov. 1896. L. Ljubljana, Kongresni trg 12. Telefon 2615.

Moderno urejena lekarna, katere odgovarja vsem predpisom higijene Lekarna Mr. Ph. Bahovec je vedno dobro založena z vsemi in vedno svežimi doma imi in tujimi zdravilnimi sredstvi, mineralnimi vodami, obvezili ter kirurgicnimi in mineralnimi predmeti.

Zdravila na recepte se izvršujejo točno in natančno po predpisih. Izdajajo se zdravila na recepte vseh bolniških blagajn.

V zalogi so tudi vsa in najboljša zdravila za živino.

Posebno za metljivo živino se priporoča sigurno francosko zdravilo »Futerbinje«.

Samo v tej lekarni se izdeluje pravi že vsod poznani, kri čistilni in kri osvetojuči pripravila večinoma iz najboljših planinskih zdravilnih zelišč.

„Planinka“ zdravilni čaj, ki se

„Planinka“ zdravilni čaj namreč s tem, da čisti in prenavlja kri, izborno učinkuje pri slabi prebavi želodca, zaprtju telesa, napihovanju, slabotem de'ovanju črev, hemerodih (zlati žili), povapnenju žil, izpuščajih, žolčnem kamnu in obolevanju mokračne kisline. Preprečuje kislinu (zgago) in vzbuja apetit. „Planinka“ z ravnili čaj se dobi tudi v vseh drugih lekarnah; vabevajte pa izrečno „Planin' a“ čaj, ki se ne prodaja odprto, temveč samo v plombiranih zavojih po Din 20,- z napi om: Lekarna Mr. Ph. ahovec, Ljubljana, ker so samo taki paketi pravi. (Vsakemu paketu je priložena poučna knjižica).

Depot za Avstrijo: Heiligen Geist Apotheke, Wien I., Operngasse 16.

Za vsi znak:

Umetnost lepa postati in ostati

bo uspela vsakemu dekletu, ženi in moškemu, ako uporablja spodaj navedene preparate, kateri se proizvajajo po receptih, izkušenih skozi 32 let, ter so radi tega popolnoma neškodljivi:

PROTI VSEM KOZINIM NAPAKAM

Fellerjeva kavykaška „Elsa“ pomada za obraz čuva tudi kožo, obnavlja ter pomlajuje hrapavo, razpokano in luknjicavo kožo obraza, vrata in rok. Odstranjuje sojedce, lisaje, njeno brzo delovanje proti solničnim pegam naravnost iznenadi. Najbolje zaščiti od posledic vetra, vlage, prahu in pare. Lonček 12 Din.

MLADENISKI SVEZ IN ZDRAV IZGLED

daje Fellerjevo „Elsa“ mljino mleko. Steklenica 13 Din 20 p.

ZA NEGO LAS

za ojačanje in pospeševanje bujnega porasta las, za sprečevanje prihaja, ispadanja las in prerane osivelosti se uporablja Fellerjeva jaka „Elsa“ pomada za rast las (Tanohina pomada). Obdrži lase mehke i gibke. En lonček 13 Din. Nadalje „Elsa“ iganje za lase, krepi, osvetojuje ter prehranjuje lase, 27 Din 50 p.

ZA PRANJE LAS IN GLAVE

poizkuste enkrat Fellerjev prijetno dišeči „Elsa“ Shampoo. Vi bode te navdušeni. En zavojček 3 Din 30 p.

Po pošti za poizkus 2 lončka ene ali po en lonček obeh Elsa-pomad z zavojnico in poštnino 40 Din, samo ako se denar pošlje vnaprej, ker po povzetju stane poštnina 10 Din več.

Fellerjeva „Elsa“ mila lepote in zdravja: Elsa-mljino mlo, rumenjakovo, glicerino, boraksovo, katranovo ter Elsa-milo za britje, za poizkus 5 k-madov na izbiro 52-Din. — Naročila točno na

EUGEN V. FELLER, lekarnar, Stubica Donja, Elzatrgr 360, Hrvatska.

Urejuje Filip Omladič.

Za Narodno tiskarno Fran Jezerski.